Ազգ
Azg
armenian daily
21 օգոստոս 2002 չորեքշաբթի 147 (2592)

Ուղղաթիռի կործանման համար ռուսները մեղադրում են չեչեններին

Երկուշաբթի օրը Գրոզնիի մոտ կործանված ռուսական Մի-26 տիպի ուղղաթիռի բեկորներն ուսումնասիրող ռուս մասնագետների կարծիքով, ուղղաթիռի ջախջախման պատճառը եղել է մի հրթիռ, որն արձակվել է չեչեն ապստամբների կողմից: Հիշեցնենք, որ ուղղաթիռի կործանման հետեւանքով սպանվել է 114 մարդ, իսկ 23 զինծառայողներ վիրավոր վիճակում փոխադրվել են Դոնի Ռոստովի հիվանդանոց: Փրկարարները երեկ դեռեւս շարունակում էին զոհերի դիակները դուրս հանել կործանման վայրից, որը նախապես ականապատված էր եղել:

Այսուհանդերձ, ուղղաթիռի կործանման համար ոմանք մասնացույց են անում Ռուսաստանի զինվորական իշխանությունների անփութությունը: Մի-26 ուղղաթիռը կարող է առավելագույնը 85 մարդ տեղափոխել, մինչդեռ դեպքի ժամանակ ուղղաթիռում կար շուրջ 140 հոգի:

ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ

Արտահանումն աճել է հիմնականում տնտեսության մեկ ճյուղի շնորհիվ

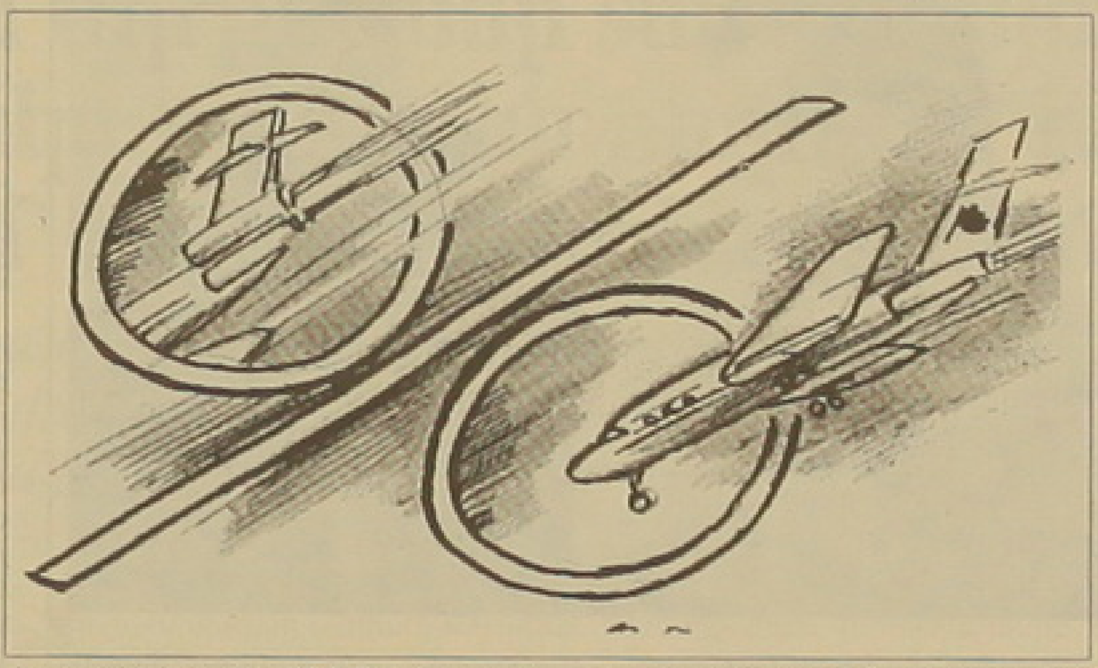

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Այս տարվա առաջին կեսին, համաձայն Վիճակագրության ազգային ծառայության տվյալների, Հայաստանի տնտեսական աճը շարունակվել է: Համախառն ներքին արդյունքն աճել է 10,1 տոկոսով: Թե ինչպե՞ս է բաշխվել հասարակության մեջ, եւ վերջինս զգո՞ւմ է որոշակի դրական փոփոխություններ այլ հարց է, որին հաճախ ենք անդրադարձել եւ դեռ կանդրադառնանք այլ առիթներով: Այս հրապարակման նպատակը երկրի տնտեսական կացության մեկ այլ կարեւոր բնութագրիչի՝ արտաքին առեւտրի ցուցանիշներին անդրադառնալն է:

Այսպիսով, 2002 թ. վեց ամիսների Հայաստանի արտաքին առեւտրի ծավալները կազմել են 632 մլն դոլար, որը նշանակում է աճ 13,6 տոկոսով: Դրականը արտահանման աճի շարունակվելն է: Այն նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել է գրեթե 41 տոկոսով եւ կազմել 225,3 մլն դոլար: Որոշակի աճ է արձանագրվել նաեւ ներմուծման ծավալներում՝ մոտ 10,5 մլն դոլարով կամ 2,6 տոկոսով: Ներմուծման ծավալները կազմել են 407 մլն դոլար՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 396,6 մլն դոլարի փոխարեն: Շնորհիվ այս ցուցանիշների՝ նվազել է առեւտրային բացասական հաշվեկշիռը: 2001 թ. առաջին կեսի 236,6 մլն դոլարի փոխարեն այժմ կազմել է 181,7 մլն դոլար:

Փոփոխություններ են արձանագրվել արտահանման եւ ներմուծման աշխարհագրության մեջ:

Տես ➧ էջ 2

ԿԻՊՐՈՍ

Հովսեփ Գալստյանը մեղադրվում է ոչ թե գումարների յուրացման, այլ պաշտոնեական դիրքի չարաշահման համար

Ի պատասխան մեր թերթի հուլիսի 26-ի համարում տպագրված Նիկոսիայից Ջորջ Տեր-Բարթողի լրատվության առ այն, որ Լիմասոլում (Կիպրոս) 168 մլն դրամի յուրացման կասկածանքով ձերբակալվել է Երեւանի Միավորված բանկի նախկին բաժնետեր եւ տնօրեն Հովսեփ Գալստյանը, վերջինիս փաստաբան եւ իրավախորհրդատու Պանիկոս Օնուֆրիուն «Ազգում» հրապարակման խնդրանքով նամակ է հղել լրատվության հեղինակ Ջորջ Տեր-Բարթողին, բացատրելով, որ պրն Գալստյանը Երեւանից հեռացել է 2001 թ. դեկտեմբերին, այսինքն՝ նախքան Երեւանում իր դեմ դատական գործի հարուցումը՝ այս տարվա ապրիլի 1-ին, եւ որ նրա դեմ հարուցված գործը ոչ թե փողի յուրացման, այլ պաշտոնեական դիրքի չարաշահման՝ Քրեական օրենսգրքի 182 հոդվածի երկրորդ մասին մեղադրանքով է: Նամակի բովանդակությունից պարզվում է, որ 1999 թ. դեկտեմբերից 2000 թ. ապրիլը չարաշահելով իր պաշտոնը եւ անտեսելով Կենտրոնական բանկի խորհրդի դեկտեմբերի 21-ին ընդունած վարկեր չտրամադրելու վերաբերյալ 59ա որոշումը, իր ծանոթներ Ռոբերտ Սահակյանին եւ Սուրեն Մխիթարյանին համապատասխանաբար 52 եւ 120 հազար դոլարի բանկային երաշխավորագիր է տվել «Տրաստ բանկի» փակ բաժնետիրական ընկերությունից 120 հազար դոլարի վարկ ստանալու համար եւ ստանձնել փոխհատուցելու պարտավորությունը, եթե իր ծանոթները նշված ժամանակին չվերադարձնեին այդ գումարը:

Ռոբերտ Սահակյանն ու Սուրեն Մխիթարյանը, ստանալով վարկերը, ի վիճակի չեն եղել վերադարձնել գումարները ժամանակին, որի հետեւանքով «Տրաստ բանկը» ստիպված է եղել ՀՀ Կենտրոնական բանկում Միավորված բանկի ունեցած ակտիվներից գանձել 168 մլն դրամ՝ զգալի ծեղվածք առաջացնելով վերջինիս հաշիվներում:

Սեպտեմբերին Եվրախորհուրդը եւս մեկ անգամ կանդրադառնա Հայաստանի պարտավորությունների կատարմանը

Մինչ այդ ԵԽ ներկայացուցիչները տեղում են պարզում՝ կա՞ առաջընթաց

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Ձեր երկիրը Եվրախորհրդի շրջանակներում ստորագրել է մահապատիժը մերժող փաստաթղթեր: Մահապատժից հրաժարվելը ձեր կամքն է եղել, ոչ թե մեր: Դուք կամեցել եք դառնալ ԵԽ անդամ, իսկ այդ կառույցի կանոնակարգը շատ խիստ է: Այնպես որ, ոչ մի մահապատիժ»: ԵԽ խորհրդարանական վեհաժողովի մոնիտորինգի հանձնաժողովի Հայաստանի հարցերով համազեկուցող Իրինա Բելոհորսկան այսպես պատասխանեց հայ լրագրողի հարցին, թե հնարավո՞ր են արդյոք բացառություններ մահապատժի օրենքով արգելելիս:

Տկն Բելոհորսկան եւ նրա գործընկեր, երկրորդ համազեկուցող Եզրի Յասկերնիան Հայաստան են ժամանել ամփոփելու մոնիտորինգի արդյունքները, որպեսզի սեպտեմբերին գումարվելիք իր լիագումար նիստին ԵԽ խորհրդարանական վեհաժողովը քննարկի Հայաստանի պարտավորությունների կատարման ընթացքն այդ կառույցում: Եվ լրագրողների հետ համազեկուցողների հանդիպումն էլ, ինչպես տեղում պարզվեց, ոչ թե մամլո ասուլիսի նպատակով էր, այլ մեր երկրի վերաբերյալ զեկույցում շոշափվող մի շարք խնդիրների շուրջ ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչների տեսակետները լսելու:

Տես ➧ էջ 2

ՀՀ պաշտպանության նախարարը պաշտոնական այցով մեկնեց Լիտվա

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր պաշտոնական այցով Լիտվայի Հանրապետություն մեկնեց ՀՀ նախագահին առընթեր Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը: Այցի ընթացքում նախատեսված են ՀՀ պաշտպանության նախարարի հանդիպումները Լիտվայի խորհրդարանի նախագահի, պաշտպանության եւ արտաքին գործերի նախարարների, բարձրաստիճան այլ պաշտոնյաների հետ: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ ՊՆ լրատվության ու քարոզչության վարչությունում, հանդիպումների ընթացքում կքննարկվեն հայ-լիտվական ռազմական կապերի ամրապնդման հեռանկարները, երկու երկրների պաշտպանության նախարարությունների ռազմական համագործակցության վերաբերյալ այս տարի ստորագրված պայմանագրի ընձեռած հնարավորությունները եւ համագործակցության առավել փոխշահավետ ոլորտները:

ՀՀ պաշտպանության նախարարը կծանոթանա նաեւ Լիտվայի ռազմական համակարգին եւ ռազմական կառույցներում ընթացող բարեփոխումների ծրագրին:

Իրաքյան ընդդիմադիրները Բեռլինում գրավեցին Իրաքի դեսպանատունը

Երեկ հետմիջօրեին մի խումբ զինյալներ գրավեցին Բեռլինում Իրաքի դեսպանատունը: Ներխուժման ժամանակ, ըստ նախնական տվյալների, նրանք սպանել են առնվազն 2 հոգու: Զինյալները հայտարարեցին, որ իրենք անդամ են «Գերմանիայում իրաքյան դեմոկրատական ընդդիմություն» կազմակերպությանը եւ պահանջում են նախագահ Սադդամ Հուսեյնի հրաժարականը: Զինյալները մինչեւ ուշ գիշեր դեռեւս պատանդ էին պահում դեսպանատան շենքում գտնվողներին, որոնց մեջ է նաեւ Գերմանիայում իրաքյան ամենաբարձրաստիճան դիվանագետը՝ ժամանակավոր հավատարմատար Շամիր Մոհամմադը: Դեպքից անմիջապես հետո Բաղդադում հրապարակվեց իրաքյան կառավարության հաղորդագրությունը, որը դեսպանատան գրավման համար մեղադրում է ամերիկյան CIA-ին եւ իսրայելական «Մոսադին»: Ոմանք ենթադրում են, որ դեպքը կարող է առնչված լինել երկու օր առաջ Գերմանիայի կանցլեր Շրյոդերի հայտարարությանը, թե իր կառավարությունը դեմ է Իրաքի վրա հարձակվելու ամերիկյան ծրագրին:

Վերջին պահին հայտնի դարձավ, որ գերմանական ոստիկանությունը ներխուժել է դեսպանատուն եւ ազատել բոլոր պատանդներին: Ձերբակալվել են 5 զինյալներ:

Եվս մի ադրբեջանցու սպանություն Մոսկվայում

ԲԱՔՈՒ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանցիների սպանությունների մասին հաղորդումները Ռուսաստանում վաղուց արդեն դադարել են արտակարգ ինչ-որ բան ընկալվել, գրում է «525» թերթը: Ռուսաստանի մայրաքաղաքի ներքին գործերի վարչությունից ստացված հաղորդումների համաձայն, օգոստոսի 18-ի ուշ երեկոյան Զելյոնի պողոտայում հայտնաբերվել է 31-ամյա մի ադրբեջանցու դիակ՝ կրծքավանդակի եւ որովայնի շրջանում դանակի բազմաթիվ վերքերով: Փորձագետների կարծիքով, նա սպանվել է վաղ առավոտյան: Հարուցվել է քրեական գործ: Աշխատանքներ են տարվում՝ պարզելու, թե ինչով էր սպանվածը զբաղվում Մոսկվայում:

«ՀԱԿԱԱՀԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ»

Ամերիկյան օդանավերը Հայաստանի երկնքով տեղափոխել են միայն մարդասիրական բեռներ

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 19-ին Հայաստանում ԱՄՆ զինվորական կցորդ, փոխգնդապետ Էրիկ ֆոն Տեբրը հայտնել է Աֆղանստանում ԱՄՆ ռազմարշավին Հայաստանի աջակցության որոշ մանրամասներ: «Ազատություն» ռադիոկայանի բացառիկ հարցազրույցում պրն ֆոն Տեբրը հայտնել է, որ ԱՄՆ ռազմական ինքնաթիռներին օդային տարածության տրամադրմանը զուգահեռ Երեւանը պատրաստ է նաեւ տրամադրել օդանավակայանները վթարային վայրէջքների համար, ցուցաբերել բժշկական օգնություն վիրավոր ամերիկացի օդաչուներին: Դա, ըստ պրն ֆոն Տեբրի, հնարավորություն կընձեռի Թուրքիայում տեղակայված ամերիկյան ռազմական ինքնաթիռներին խուսափել Աֆղանստանից հետդարձի ճանապարհին օդում կատարվող վտանգավոր լցարկման անհրաժեշտությունից:

Ըստ ամերիկացի զինվորականի, անցած աշնանը Հայաստանի մոտ 360 քաղաքացիներ ցանկություն են հայտնել մարտնչելու Աֆղանստանում ամերիկյան զորքերի կողմից իբրեւ կամավորներ: Սակայն, ինչպես հավաստիացրել է ֆոն Տեբրը, բոլոր նմանօրինակ առաջարկությունները մերժվել են, քանի որ դրանք բխում էին մասնավոր անձանցից, այլ ոչ թե կառավարությունից: Պրն ֆոն Տեբրը հայտնել է նաեւ, որ չնայած Հայաստանի կառավարության առկա որոշմանը, համաձայն որի ամերիկյան ռազմական օդանավերը իրավունք ունեն Հայաստանի օդային տարածությամբ թռչելու մարտական առաջադրանքի կատարման, մինչեւ օրս հայկական կառավարության տրամադրած օդային միջանցքներով ԱՄՆ ռազմական ինքնաթիռները փոխադրել են միայն մարդասիրական բեռներ:

Համաձայն ֆոն Տեբրի, Հայաստանին ամերիկյան ռազմական օգնության մի մասը 4 միլիոն դոլարի չափով օգտագործվելու է զինվորական անձնակազմի, այդ թվում անցած տարի ՆԱՏՕ-ի անդամ Հունաստանի նշանակալի ֆինանսական եւ տեխնիկական օգնությամբ ստեղծված հատուկ խաղաղարարական զումարտակի ուսուցման նպատակով: Սպասվում է, որ ԱՄՆ Կոնգրեսը Հայաստանին կհատկացնի 4 մլն դոլարի չափով ռազմական օգնություն հաջորդ ֆինանսական տարում:

Ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունում

Տեղի է ունեցել Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության հերթական նիստը:

Ղեկավարվելով ՀՌԱԿ կանոնադրության հոդված 69-ով, որոշում է ընդունվել 2002 թվականի հոկտեմբերին գումարել Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության XI պատգամավորական ժողովը: Հանրապետական պատգամավորական ժողովը կազմավորված է լինելու կուսակցության բոլոր ակումբներից ընտրված պատգամավորներից: Վարչությունը նպատակահարմար է գտել կազմել պատգամավորական ժողովին մասնակցող հյուրերի համար հատուկ ծրագիր՝ այցելություններով հանրապետության մարզեր:

Հանրապետական վարչությունը լսել է փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանի հաղորդումը հոկտեմբերի 20-ին կայանալիք տեղական կառավարման մարմինների ընտրությունների նախապատրաստական աշխատանքների մասին: Կարեւորվել է ՀՌԱԿ քարոզչական եւ կազմակերպչական հնարավորությունների կենտրոնացումն այն տարածքներում, ուր առկա են կուսակցական գործունյա կառույցներ եւ ազգաբնակչության շրջանում մեծ է համակիրների թիվը:

Վարչությունը քննարկել է մի շարք այլ հարցեր:

Բուհական ընդունելության քննություններին մասնակցել է 29.422 դիմորդ

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հանրապետական ընդունող հանձնաժողովի տվյալներով, օգոստոսի 16-ին ավարտված բուհական ընդունելության առարկայական 29 քննություններին մասնակցել է 29.422 դիմորդ: Նրանց 14 տոկոսը՝ 4.195 դիմորդ, ստացել է «անբավարար», 7,28 տոկոսը՝ 2.142 դիմորդ, քսան միավոր:

Քսան միավոր չի գրանցվել ֆիզիկա-1, ֆիզիկա-2, աշխարհագրություն, հայ ժողովրդի պատմություն, ստեղծագործական մրցույթ, ընդհանուր պատմություն առարկայական քննություններից:

Ամենաշատ «անբավարար» գնահատականներով առանձնացել են մաթեմատիկա-1՝ 815 դիմորդ եւ մաթեմատիկա-2՝ 1.389 դիմորդ, առարկայական քննությունները:

ԴԻՄՈՐԴ 2002

Նախնական տպավորություններ

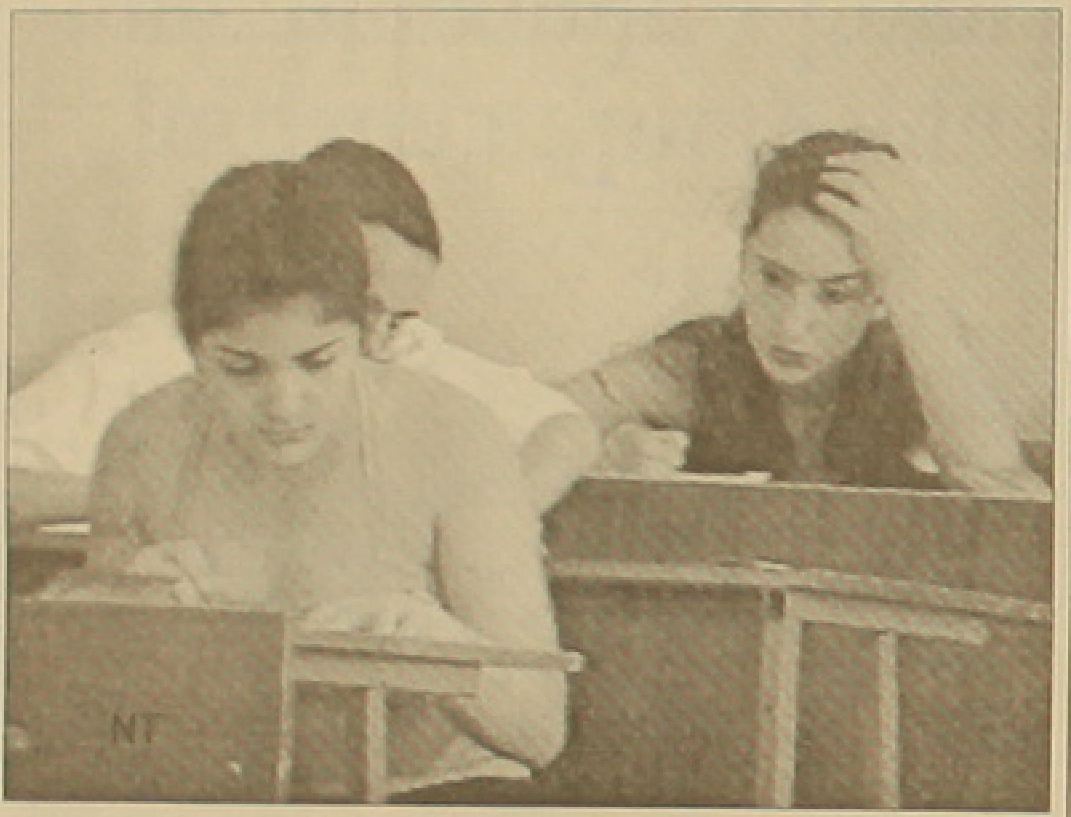

2002 թվականի բուհական ընդունելության քննությունների գործընթացը մոտենում է եզրագծին: Մի քանի օրից բուհերում կփակցվեն ուսանողների ցուցակները: Անշուշտ, դեռ ժամանակ կա գործընթացն ամբողջության մեջ վերլուծելու, գնահատելու եւ համապատասխան եզրահանգումների գալու համար, սակայն այս պահին արդեն կարելի է որոշակի նախնական ամփոփում կատարել, մի շարք կարեւոր եւ սկզբունքային առումներով:

Նախ, միանշանակ է (եւ այդ մասին են վկայում թե դիմորդները, թե ծնողները, թե հասարակական կազմակերպությունների ու լրատվամիջոցների ներկայացուցիչ դիտորդները), որ այս տարվա բուհական ընդունելության քննությունները թե կազմակերպական եւ թե բովանդակային առումներով որակապես տարբերվեցին նախորդ 2-3 տարիների քննություններից: Չկար ավելորդ լարվածություն, արհեստական իրարանցման մթնոլորտ, գործընթացն իր բոլոր տարրերով անցնում էր հստակ կազմակերպված եւ անթերի հունով, ինչում մեծ էր նաեւ բուհերի ընդունող հանձնաժողովների աշխատակիցների ներդրումը: Ընդհանրապես, այս մեկ ամսվա ընթացքում չարձանագրվեց շատ թե քիչ կարեւորություն ունեցող որեւէ տեխնիկական վրիպակ կամ թերություն: Սա, անշուշտ, էապես նպաստեց ընդհանուր մթնոլորտը զուտ աշխատանքային, հանդարտ հուն տեղափոխելուն:

Երկրորդ, ընդունելության քննությունների ամբողջ ընթացքը բաց է եղել հասարակության համար: Ապահովված էր ամբողջական հրապարակայնությունը: Դիմորդների ծնողները, դիտորդներն ու լրատվամիջոցները հնարավորություն ունեին հետեւելու քննական գործընթացին (լրագրողները ներկա էին նաեւ ստուգման սենյակներում եւ բողոքարկումներին): Բայց եւ առավելագույն օբյեկտիվությամբ աշխատեց հանրապետական ընդունող հանձնաժողովը՝ առանց ավելորդ քաշքշուկների ու հերթերի կազմակերպելով այս բավական բարդ խնդիրը: Միաժամանակ, հանձնաժողովն արագորեն էր արձագանքում նման ծավալի գործընթացի պարագայում անխուսափելի (միայն Երեւանում քննություն էր հանձնում մոտ 12 հազար դիմորդ) որոշ խնդիրների ու հրապարակումների ամեն անգամ լուծումը տալով հօգուտ դիմորդի:

Երրորդ, ընդհանուր իրավիճակի վրա դրական ազդեցություն ունեցավ փորձագետների ինստիտուտի առկայությունը, որը մի կողմից հնարավորություն տվեց որոշակիորեն սրբագրել առարկայական հանձնաժողովների՝ մեծ ծավալի աշխատանքի ու ծանրաբեռնվածության պայմաններում անխուսափելի որոշ անճշտությունները եւ, մյուս կողմից, մեղմել այդ նույն հանձնաժողովների հանդեպ հնարավոր ճնշումների թափը:

Եվ, վերջապես, ամենաէական ձեռքբերումը՝ յուրաքանչյուր մրցակցություն (իսկ քննություններն էլ գիտելիքների մրցակցություն են) անխուսափելիորեն ունենում է հաջողակներ եւ ձախողակներ: Հետեւաբար նաեւ՝ գոհ ու դժգոհ դիմորդներ եւ ծնողներ: Սակայն էականն այն է, որ բոլոր կողմերը գիտակցում են՝ մրցակցությունն անցել է մեր պայմաններում հնարավորինս արդար իրավիճակում: Իսկ սա շատ կարեւոր է հասարակության մեջ պետական ինստիտուտների եւ արդարության հանդեպ հավատի ամրապնդման առումով:

ԱՐԱՄ ՄԱՀՏԵՍՅԱՆ

Դադարեցվել է Երեւանի 112 բազմաբնակարան շենքերի շուրջօրյա ջրամատակարարումը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Դադարեցվել է Երեւանի 112 բազմաբնակարան շենքերի 24-ժամյա ջրամատակարարումը, ինչը իրականացվում էր տարեսկզբից մինչեւ 2004-ը մայրաքաղաքում 24-ժամյա ջրամատակարարման ապահովման ծրագրի շրջանակներում: Ինչպես հայտնեց «Երեւանի ջրմուղ-կոյուղի» ընկերության առեւտրային տնօրեն Անդրանիկ Հովհաննիսյանը, կասեցվել է նաեւ մայրաքաղաքում շուրջօրյա ջրամատակարարման ապահովման ծրագրի իրականացումը:

Ըստ Ա. Հովհաննիսյանի, նշված շենքերում շուրջօրյա ջրամատակարարման դադարեցման պատճառը ոչ թե ջրմուղի ցանցի տեխնիկական վիճակն է կամ խմելու ջրի պակասը, այլ բնակիչների վարձերի վճարման ցածր մակարդակը. ջրամատակարարումը շուրջօրյա դարձնելուց հետո նրանց վճարած վարձերի մակարդակը նվազել էր: Ներկայումս, Ա. Հովհաննիսյանի խոսքերով, ընկերությունը Երեւանի շուրջօրյա ջրամատակարարման վերականգնման ուղղությամբ բանակցություններ է վարում համապատասխան համատիրությունների հետ: Եթե համատիրությունները համաձայնեն ստանձնել խմելու ջրի վարձավճարման պարտականությունը, ապա անմիջապես վերոնշյալ 112 շենքերի շուրջօրյա ջրամատակարարումը կվերականգնվի:

Սեպտեմբերին Եվրախորհուրդը եւս մեկ անգամ կանդրադառնա Հայաստանի պարտավորությունների կատարմանը

Սկիզբը էջ 1

«Մեզ համար կարեւոր է իմանալ, թե կա՞ն Հայաստանում քաղբանտարկյալներ, ազատազրկման մեջ գտնվող միասեռականներ ու Եհովայի վկաներ, ազա՞տ են արդյոք ԶԼՄ-ները, երկրի դատաիրավական համակարգը, ինչպիսի՞ն են հասարակական կազմակերպությունների եւ ընդդիմության գործունեության ազատությունն ու ազդեցությունը, որքանո՞վ է խորհրդարանի վերահսկողության ուժը, բարեփոխվու՞մ է արդյոք սեփականաշնորհման գործընթացը: Կցանկանայի նաեւ, որ խոսեիք կոռուպցիայի մասին», բացատրեց տկն Բելոհորսկան:

Այս խնդրանքին ընդառաջ մեր լրագրողները հիմնականում անդրադարձան «Ա1+» եւ «Նոյյան տապան» հեռուստաընկերություններին հաճախականություն չտրամադրելու խնդրին: Ե. Յասկերնիան պարզաբանեց, թե իրենք բերված բոլոր փաստարկներին արդեն ծանոթ էին եւ նորություն չլսեցին: Եհովայի վկաների առումով Հանրային ռադիոյի թղթակիցը նշեց, որ նրանց հետապնդելու եւ ճնշելու մասին խոսք չի կարող լինել, քանզի ընդհակառակը, նրանք են ճնշում մեզ ամենուր:

Իսկ այն հարցին, թե լրագրողները կարո՞ղ են թվարկել առհասարակ մարդու իրավունքների ոտնահարման դեպքեր, մեր մի գործընկեր պատասխանեց, որ վերջերս Արարատ քաղաքում ծեծկռտուքի է ենթարկվել այդ քաղաքի մի բնակիչ իր գրած մի բանաստեղծության պատճառով: Լրագրողը բանաստեղծությունը չէր տեսել ու կարդացել, գիտեր միայն, որ այնտեղ կա «անադուհաց քրդի շուն» արտահայտությունը: Ըստ նրա, քաղաքի իրավապահ մարմինների համոզմամբ, բանաստեղծության ենթատեքստում այդ արտահայտությունը վերաբերում է ՀՀ նախագահին: Չնայած թարգմանչին չհաջողվեց այդ ֆոլկլորային արտահայտությունն առանց խեղաթյուրման թարգմանել հայերենից անգլերեն, բայց ԵԽ ներկայացուցիչները զարմացած նշեցին, թե մարդուն շուն անվանելը չափազանց լուրջ մեղադրանք է: Ե. Յասկերնիան հետաքրքրվեց անգամ, թե ի՞նչ կապ ունի մեր նախագահը: Նրան այդպես էլ չբացատրեցին, որ կա պարզապես նման արտահայտություն, եւ քրդերն այստեղ ոչ մի կապ չունեն:

Ամփոփելով՝ Ի. Բելոհորսկան ասաց, որ իրենք, այնուամենայնիվ, առավել ընդհանրական եզրահանգումների բերող փաստեր եւ օրինակներ էին ակնկալում, անշուշտ, ոչ միայն այնպիսիք, որ կհերքեին ժողովրդավարության գոյությունն այստեղ, այլ նաեւ կապացուցեին:

Ի վերջո, ԵԽ համազեկուցողները վստահեցրին, որ իրենք պատրաստակամ են մանրամասնորեն ուսումնասիրելու ցանկացած դեպք, երեւույթ, որոնց մասին փաստաթղթեր ու տեղեկություններ կտրամադրեն իրենց ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչները: «Մենք մեծապես կարեւորում ենք ԶԼՄ-ների ու նրանց ներկայացուցիչների դերը ժողովրդավարության հաստատման գործընթացում»:

Այնուամենայնիվ, համազեկուցողները նշեցին, թե իրենց լսածը նկատի կունենան սպասվող պաշտոնական հանդիպումների ընթացքում: Հայաստանի հարցով զեկուցողները քննարկումներ պիտի ունենան ՀՀ արդարադատության նախարարի, խորհրդարանականների, վարչապետի եւ վերջում՝ ՀՀ նախագահի հետ:

ԵԽ ԽՎ լիագումար նիստը պիտի քննարկի նաեւ Ադրբեջանի պարտավորությունների կատարման ընթացքը:

ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ

Արտահանումն աճել է հիմնականում տնտեսության ...

Սկիզբը էջ 1

Աճել են ոչ ԱՊՀ երկրներ արտահանումը եւ ԱՊՀ երկրներից ներմուծումը: Արտահանման գլխավոր երկրներն են Բելգիան, Իսրայելը, Ռուսաստանը, Մեծ Բրիտանիան, որոնց հետ էլ (բացառությամբ Ռուսաստանի) Հայաստանն ունի դրական առեւտրային հաշվեկշիռ: Հասկանալի է, որ Բելգիա եւ Իսրայել արտահանվող հիմնական ապրանքն ադամանդն է: Ի դեպ, թանկարժեք եւ կիսաթանկարժեք քարերի, թանկարժեք մետաղների եւ դրանցից պատրաստված իրերի, այլ կերպ ասած՝ ադամանդագործական եւ ոսկերչական ապրանքի արտահանման բաժինը կազմում է ընդհանուրի առյուծի բաժինը՝ 54,2 տոկոսը: Անցյալ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ արտահանումն այստեղ ավելի քան կրկնակի աճել է՝ 57 մլն դոլարից հասնելով 122 մլն դոլարի: Էապես ավելացել է նաեւ մանածագործական իրերի, հանքահումքային, պատրաստի սննդի արտադրանքը: Օրինակ՝ Հայաստանից արտահանվել է 32 մլն դոլարի պատրաստի սնունդ, որը շուրջ 1 մլն դոլարով ավելի է նախորդ տարվա առաջին կեսի արտադրանքի ծավալներից:

Ինչ վերաբերում է ներմուծմանը, ապա այստեղ եւս հիմնականը թանկարժեք եւ կիսաթանկարժեք քարերի հումքի բաժինն է, որի ներմուծումն ավելացել է 75 տոկոսով: Ընդհանուր ներմուծման ծավալների մեջ այս ոլորտը կազմում է մոտ 19 տոկոս, հանքահումքային արտադրանքը՝ 16,5 տոկոս: Չնայած 9 տոկոսով կամ շուրջ 3 մլն դոլարով նվազել է ներմուծման մեջ մշտապես առաջատար դիրքեր զբաղեցնող պատրաստի սնունդը, այն շարունակում է պատկառելի թիվ կազմել՝ 32 մլն դոլար: Եթե դրան ավելացնենք բուսական ծագման (38 մլն դոլար) եւ կենդանական ծագման (14 մլն դոլար) արտադրանքը, ապա ակնհայտ կդառնա, որ սննդարդյունաբերական ապրանքները ներմուծման մեջ լուրջ տեղ են զբաղեցնում:

Գլխավոր երկրները, որտեղից ապրանքներ են մուտք գործում Հայաստան, հետեւյալն են՝ Ռուսաստան, Բելգիա, Իրան, Իսրայել: Ակնհայտ է, որ Իսրայելից, Բելգիայից հիմնականում, իսկ Ռուսաստանից՝ մասամբ ներմուծվում է ադամանդի հումքը, որը մշակվում եւ արտահանվում է: Ցավոք, բացի երեք վերոհիշյալ երկրներից, մյուս առեւտրատնտեսական գործընկերների հետ Հայաստանն ունի բացասական առեւտրային հաշվեկշիռ:

Ի՞նչ կարելի է եզրակացնել վերոնշյալ ցուցանիշներից: Առաջին իսկ հայացքից ակնհայտ է դրական տեղաշարժը: Սակայն հարկ է նշել նաեւ, որ բացի ադամանդագործությունից եւ ոսկերչությունից, արտահանման մեջ լուրջ գործոն հանդիսացող այլ ոլորտ գրեթե գոյություն չունի: Թերեւս կարելի է նշել նաեւ լեռնահանքային եւ սննդի արդյունաբերությունը, բայց՝ ոչ ավելին: Եվ եթե էլեկտրասարքերի, ռադիոէլեկտրոնիկայի ոլորտի հետ հույսեր կապելն անիմաստ է կամ լավագույն դեպքում վաղաժամ, ապա, օրինակ, քիմիական, թեթեւ արդյունաբերության մեջ զգալի ներուժ կա: Եվ ընդհանրապես, հարկ է արտահանումը խրախուսելու հայտարարությունից անցնել ավելի գործնական եւ արդյունավետ միջոցառումների, տնտեսության այլ ճյուղերում եւս:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Տեղական

Հայաստանն Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունն ընդունել է մեկ անգամ՝ 1992 թ. փետրվարի 28-ին

Դա կարող են հաստատել այսօրվա իշխանությունների ընդդիմադիր Շավարշ Քոչարյանը, Վիգեն Խաչատրյանը, Րաֆֆի Հովհաննիսյանը...

Հայաստանի նախկին արտգործնախարարներից Վահան Փափազյանը «Առավոտ» օրաթերթին (16.08.2002) տված հարցազրույցում ասում է. «Ցանկացած կոնֆլիկտ վաղ թե ուշ իր լուծումը ստանում է: Ղարաբաղի հարցն էլ է ստանալու իր լուծումը: Ցավալին այն է, որ ըստ էության ՀՀ-ն արդեն ընդունել է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունն իբրեւ հիմք լուծելու համար ԼՂՀ հիմնահարցը՝ 1999 թ. Ստամբուլի խարտիան ստորագրելով: Քոչարյանին եւ Ալիեւին նախընտրական խնդիրներից ելնելով, ձեռնտու է, եւ նրանք կխուսանավեն վերջնական փաստաթուղթը ստորագրելուց: Բայց Հայաստանի հաջորդ իշխանությունները կանգնած են լինելու կատարված փաստի առաջ»:

Մի կողմ թողնենք Ստամբուլի խարտիան եւ խոսենք ոչ թե «ըստ էության», այլ վերհիշենք, թե ինչ փաստաթուղթ է ստորագրել Հայաստանը 1992 թ. փետրվարի 28-ին: Այդ օրը Պրահայում, ԵԱՀԿ (այն ժամանակ ԵԱՀԽ) նիստում ընդունվեց ԼՂ հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ փաստաթուղթ, որը ստորագրել է այսօր Եվրախորհրդում ՀՀ ներկայացուցիչ Քրիստիան Տեր-Ստեփանյանը: Փաստաթուղթը բաղկացած էր 21 կետից, իսկ կետ 2-ում գրված էր. «ԵԱՀԽ ավագ պաշտոնյաների կոմիտեն խրախուսում է ներգրավված կողմերին անհապաղ զինադադար հաստատել Ադրբեջանի Հանրապետության Լեռնային Ղարաբաղի շրջանում...»:

Հայաստանի երրորդ հանրապետության տասնամյա պատմության մեջ սա առաջին դեպքն է, երբ պաշտոնական Երեւանի ներկայացուցիչը ստորագրում է մի փաստաթուղթ, որում ԼՂ-ն նշվում է շրջան Ադրբեջանի կազմում: 1992 թ. մարտի 14-ին ԵԱՀԽ ավագ պաշտոնյաների խորհուրդն ընդունեց ԼՂ-ի մասին մի նոր բանաձեւ, որտեղ նշվում էր, որ ինքը հարգում է փետրվարի 28-ի որոշումը: Մարտի 24-ին տեղի ունեցավ ԵԱՀԽ խորհրդի մեկ այլ նիստ, որտեղ երրորդ անգամ հաստատվեց նախորդ երկու բանաձեւերի իսկությունը: Երեք դեպքում էլ Հայաստանն իրավունք եւ հնարավորություն ուներ օգտագործել վետոյի իրավունքը, ինչը, սակայն, չարեց: Սա արդեն «ըստ էության» չէ, այլ իրական՝ սեւ թանաքով գրված սպիտակ թղթի վրա:

Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ ՀՀՇ-ն այդ երեք փաստաթղթերը պահում էին գաղտնի: Այն ժամանակվա ընդդիմությունն այդ փաստաթղթերին ծանոթացավ Գերագույն խորհրդի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի փոխնախագահ Շավարշ Քոչարյանի ջանքերով:

1992 թ. հունիսի 22-ին ԳԽ-ում տեղի ունեցավ ԼՂ հարցին նվիրված փակ նիստ, որում ելույթ ունեցավ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Նախագահի ելույթից հետո իրենց տեսակետներն արտահայտեցին խորհրդարանում ներկայացված խմբակցությունների ներկայացուցիչները: Նշենք Վիգեն Խաչատրյանի ելույթից մի հատված. «Փակ նիստերում մենք հանրապետության իշխանության քաղաքականությանը հավանություն ենք տվել մեծամասնությամբ, բայց մենք երբեւիցե փակ նիստերում հավանություն չենք տվել, թե Հայաստանը պիտի ճանաչի Արցախն Ադրբեջանի կազմում: Մենք գտնում ենք, որ սխալ է տեղի ունեցել Հելսինկիի փաստաթղթում, ուր Ղարաբաղը նշվում է Ադրբեջանի մաս: Ո՞վ է թույլ տվել այդ սխալը, ի՞նչ նպատակով եւ ինչո՞ւ, այդ մասին պաշտոնական մամուլում հրապարակումներ չեղան... Բայց չէ՞ որ մենք միանաբար նպատակ ենք ընտրել հասնել Արցախի իշխանությունների ճանաչմանը, ի՞նչը ստիպեց այդքան շուտ նահանջել եւ համաձայնել... Չի կարելի, որ Շահումյանի նման կորուստից հետո միայն սթափվենք: Կարծում եմ, այն փաստաթղթի համար, որ խոսեցինք, ԳԽ-ն պիտի որոշում կայացնի դա անընդունելի ճանաչելու համար: Մանավանդ պետք է արգելեինք սրանից հետո որեւէ անձի մի փաստաթուղթ ստորագրել, որի մեջ ընդունվում է Արցախն Ադրբեջանի կազմում լինելը: Մենք պաշտպանել ենք Նախագահի քաղաքականությունը, որ գուցե այժմ պետք չէ ճանաչել ԼՂՀ անկախությունը: Բայց հակառակն էլ չանենք: Չգնանք վավերացնելու, որ դա Ադրբեջանի մաս է»:

Հաջորդ օրը՝ հունիսի 23-ին, տեղի ունեցավ երկրորդ արտակարգ նիստը, ստեղծվեց Ազգային դաշինքը (ՀՌԱԿ, ՀՅԴ, ԱԺՄ, ԱԻՄ, ՍԻՄ, Հանրապետական, Քրիստոնեա-դեմոկրատական միություն) եւ անմիջապես խորհրդարանին ներկայացրեց որոշման նախագիծ, որով պահանջվում էր անընդունելի համարել միջազգային կամ ներպետական որեւէ փաստաթուղթ, որտեղ Ղարաբաղը նշված լինի Ադրբեջանի մաս: Նույն օրը երեկոյան Տեր-Պետրոսյանը մեկնեց Թուրքիա, իսկ հաջորդ օրը խորհրդարանը 113 կողմ, 4 դեմ եւ 7 ձեռնպահ ձայներով հաստատեց Ազգային դաշինքի նախագիծը: ՀՀՇ-ն վերջին փորձով ցանկանում էր նախագծի մեջ լրացում կատարել եւ ավելացնել «եթե ԼՂՀ-ն դեմ է» նախադասությունը: Քվեարկության դրվեց նաեւ ՀՀՇ-ի այս լրացումով բանաձեւը, սակայն չընդունվեց 54 կողմ, 63 դեմ, 24 ձեռնպահ քվեներով: Փաստորեն, առնվազն 54 ՀՀՇ-ական կողմ էր Արցախն Ադրբեջանի մաս ճանաչելուն:

ՀՀ առաջին արտգործնախարար Րաֆֆի Հովհաննիսյանը 1992 թ. ընթացքում անընդհատ պնդում էր, որ ՀՀ-ն պետք է ճանաչի ԼՂՀ անկախությունը: Ուշագրավ է, որ հենց Հովհաննիսյանի ենթակայության տակ աշխատող Քրիստիան Տեր-Ստեփանյանը ստորագրեց ԼՂ-ն Ադրբեջանի շրջան ճանաչելու փաստաթուղթը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Լուսազդանշանները՝ հոսանքազրկված

Երեկ Մաշտոցի պողոտա-Պուշկինի փողոց խաչմերուկում լուսազդանշանը հանգած էր: Ավտոմեքենաները ձայնային ազդանշաններով այնպես էին աղմկում, կարծես աշխարհի վերջը լիներ: Եվ միմյանց նկատմամբ անհարգալից խոսքերով էլ շատ-շատ համեմվում էին երեւանցիների հայերեն-ռուսերեն կիսագրագետ խոսքերը:

Հարցուփորձից պարզեցինք, որ լուսազդանշանի չգործելն անսարքության հետեւանք չէ:

Մայրաքաղաքում մայթաշինության գործընթացը չառանձնացավ միայն փոշու քամիների առաջացմամբ: Օրերս Երեւանի տարբեր փողոցներում, շինարարական աշխատանքներին համընթաց, հոսանքազրկվում եւ ճանապարհային երթեւեկությունը չկանոնակարգված են թողնում լուսազդանշանները: Կիեւյան-Բաղրամյան, Կորյուն-Աբովյան, Մաշտոցի պողոտա հատվածներում պետավտոտեսչության ճանապարհապարեկային ծառայության կարգախմբերը որոշ կարգ ու կանոն մտցնում են երթեւեկության մեջ: Այնուամենայնիվ, հոսանքազրկված որոշ գծամասեր էլ մնում են չկանոնակարգված:

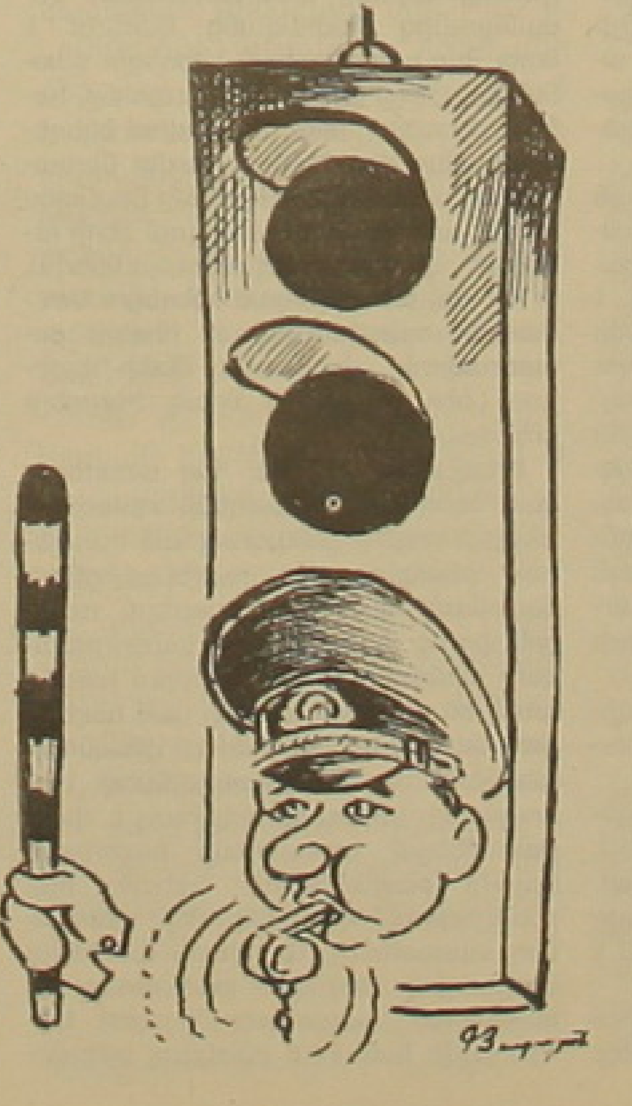

Որքան էլ օբյեկտիվ լինեն չաշխատող լուսազդանշաններին ավտոտեսուչով չփոխարինելու պատճառները, միեւնույն է, վթարային իրավիճակներն այդ կերպ չեն պակասում:

Թերեւս պետք է աշխատել այնպես, որ օգտակարը հնարավոր դառնա օպտիմալ տարբերակներով: Մանավանդ եթե հաշվի առնենք, որ շուտով մայրաքաղաք կվերադառնան հանգստացողները, կսկսվի ուսումնական տարին:

Ի դեպ, սեպտեմբերի 1-10-ը Երեւան քաղաքում պետավտոտեսչությունն ամեն տարի նախապատրաստում եւ անցկացնում է «Զգուշացեք, երեխաներ են» միջոցառում դպրոցականների ճանապարհային երթեւեկության անվտանգության համար: Այս տարի այդ աշխատանքը կդժվարանա նույն մայթաշինության պատճառով:

Ա. Հ.

ՀՈԳԵՎՈՐ

Ս. Աստվածածնի վերափոխման տոնը Սուրբ Էջմիածնում

Օգոստոսի 18-ին Հայ առաքելական եկեղեցին նշեց տաղավար տոներից Ս. Աստվածածնի վերափոխման տոնը: Հանդիսավոր Ս. պատարագ մատուցվեց Մայր տաճարում: Պատարագիչն էր Գերաշնորհ Տ. Փառեն եպս. Ավետիքյանը: Սրբազան արարողությանը ներկա էին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը, եռօրյա այցով Մայր աթոռում գտնվող Ֆինլանդիայի Ավետարանական լյութերական եկեղեցու պաշտոնական պատվիրակությունը՝ գլխավորությամբ Ֆինլանդիայի եւ Տուրկուի արքեպիսկոպոս դր. Ջուկա Պարմայի, ինչպես նաեւ ներկայացուցիչներ Հռոմեական կաթոլիկ եկեղեցուց: Պատարագի ավարտին երկու եկեղեցիների հովվապետներն իրենց խոսքն ուղղեցին բարեպաշտ ժողովրդին:

Ամենայն հայոց հայրապետը մեկ անգամ եւս ողջունեց Ֆինլանդիայի եւ Տուրկուի արքեպիսկոպոս Ջուկա Պարմային: «Երջանիկ այս զուգադիպության մեջ մենք զգում ենք, որ Սուրբ Կույսը հովանավոր է մեզ՝ մեր ժողովուրդների բարեկամության եւ եղբայրության զորացման փոխադարձ մեր ջանքերի մեջ: ...Հայ եկեղեցին ողջունում է քրիստոնեական եկեղեցիների երկխոսությունն ու սերտ համագործակցությունը՝ ի սեր Քրիստոսի եկեղեցու, ի սեր իր հոտի, հանուն աշխարհի խաղաղության ու մարդկանց համերաշխության»,- իր խոսքում նշեց Վեհափառ հայրապետը:

Հավարտ Ս պատարագի հանդիսավոր թափորը շարժվեց դեպի Ս. Տրդատի բաց խորան, ուր հանդիսապետությամբ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի, կատարվեց խաղողօրհնեքի ավանդական արարողությունը:

Նույն օրը Նորին Սրբությունը եւ Ֆինլանդիայի արքեպիսկոպոսը հոգեւոր դասի ուղեկցությամբ այցելեցին Սեւանի Վազգենյան դպրանոց, ուր դպրանոցի սաները նրանց դիմավորեցին «Հրաշափառ» երգեցողությամբ: Գարեգին Բ կաթողիկոսը Տուրկուի արքեպիսկոպոս Ջուկա Պարմային եւ նրա գլխավորած պատվիրակությանը ներկայացրեց դպրանոցի հիմնադրման պատմությունը եւ ուսանողների առօրյան: Հյուրերը ծանոթացան նաեւ Սեւանա վանքի բազմադարյան պատմությանը: Գեղարվեստական հայտագրով ներկաներին ողջունեցին դպրանոցի սաները:

Հանդիսությունից հետո Սեւանի Ս. Առաքելոց եկեղեցում կատարվեց երեկոյան ժամերգություն:

Օգոստոսի 19-ին Վեհափառ հայրապետը եւ Տուրկուի արքեպիսկոպոս դր. Ջուկա Պարման այցելեցին Ծիծեռնակաբերդ՝ հարգանքի տուրք մատուցելու 1915 թ. Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին: Պսակների տեղադրումից հետո կատարվեց հոգեհանգստյան պաշտոն, որի ընթացքում դր. Ջուկա Պարման իր աղոթքն առաքեց առ Աստված նահատակների հոգիների հանգստության համար: Երկու եկեղեցիների հոգեւոր պետերն այցելեցին նաեւ Ցեղասպանության թանգարան:

Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի տեղեկատվական համակարգ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

■ ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախաձեռնությամբ սույն թվականի օգոստոսի 23-ին, ժամը 11:00-ին, ՀՀԳԱԱ նիստերի դահլիճում տեղի կունենա հանդիսավոր նիստ՝ նվիրված երջանկահիշատակ Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ծննդյան 70-ամյակին:

■ Օգոստոսի 25-ին Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում տեղի կունենան հանդիսություններ՝ նվիրված երջանկահիշատակ Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ծննդյան 70-ամյակին:

Առավոտյան ժամը 11:00-ին Ս. Պատարագ կմատուցվի Մայր տաճարում, որի ավարտին կկատարվի հոգեհանգիստ հոգելույս հայրապետի շիրիմի մոտ:

Երեկոյան ժամը 19:00-ին կկատարվի Եղիշե Մանուկյան Մատենադարանի եւ Գարեգին Ա Աստվածաբանական, Հայագիտական հետազոտական կենտրոնի հուշաքարի օրհնությունը (Մայր Աթոռի նախկին ատաղձագործարանի շենքի մոտ):

Նույն օրը հիշատակի երեկո տեղի կունենա Վեհարանի հանդիսասրահում:

Լավ սկիզբը գործի կեսն է

Ամեն մի գործի սկիզբն էլ դժվար է: Սակայն մոռացվում է ամեն մի բարդություն, երբ երեւում է կատարված աշխատանքի արդյունքը, երբ ցանած սերմերը բերք են տալիս, այն էլ լավ բերք:

Երեք շաբաթ առաջ, բազում խոչընդոտներ հաղթահարելուց հետո, սկսեց գործել Մալաթիայի Սբ. Աստվածածին եկեղեցու եւ ՀԲԸՄ Մալաթիայի հայորդաց տան կազմակերպած բակային ճամբարը, որի իրականացման գործում իր լուման ներդրեց «Վորլդ վիժն» միջազգային քրիստոնեական բարեգործական կազմակերպությունը:

Համայնքի մոտ երկու տասնյակ երեխաներ բակային ճամբարում անցկացրին հետաքրքրական ու հագեցած ծրագրով առօրյա՝ նկարչություն, բեմականացում, կրոնի ու համակարգչային դասընթացներ, այցելություն թանգարաններ...

Մի քանի օր առաջ, երբ տեղի ունեցավ հրաժեշտի միջոցառում, երեխաները ցուցադրեցին այն ամենը, ինչ հասցրել էին սովորել բակային ճամբարի կարճ ժամանակամիջոցում:

Երեխաները, որոնցից շատերը ճամբարում էին ծանոթացել իրար, տխրությամբ էին բաժանվում: Նրանք խնդրեցին կազմակերպիչներին, որ ամեն տարի լինի նմանատիպ ծրագիր:

Մալաթիայի հայորդաց տան տնօրեն Թովմասյանը հույս հայտնեց, որ այս տարի առաջին անգամ Մալաթիայի Սբ. Աստվածածին եկեղեցու կազմակերպած բակային ճամբարի ծրագիրը շարունակական բնույթ կկրի, որ հաջորդ տարիներին երեխաների թիվն ավելի մեծ կլինի:

Իսկ որ մտահղացումը գովելի էր ու հաջողվել էր, ապացուցեցին երեխաների ու ծնողների շնորհակալական խոսքերը:

Մալաթիայի Սբ. Աստվածածին եկեղեցու հոգեւոր հովվի պաշտոնակատար տ. Զաքարիա քահանա Ավետիսյանը խոստացավ, որ իր տեսակի մեջ աննախադեպ այս ծրագրին առաջինն ու վերջինը չի լինի:

ՀԱՍՄԻԿ ԲԵՐՈԲՅԱՆ

Երուսաղեմի թնջուկը եւ հայապատկան կալվածքները

Հունիսի 17-ին իսրայելական բանակը գրավեց Հայ առաքելական եկեղեցու Երուսաղեմի պատրիարքարանին պատկանող տարածքները: Պատրիարքարանի ներկայացուցիչները փորձեցին համոզել Իսրայելի պաշտպանության նախարարությանը չեղյալ համարել գրավման հրամանագիրը, սակայն ապարդյուն: Դրանից հետո հարցի լուծումը գտնելու եւ միջազգային հանրության ուշադրությունը գրավելու նպատակով Երուսաղեմի պատրիարքարանը որոշեց դիմել Իսրայելի բարձրագույն իրավական դատարան:

Հին Երուսաղեմում, որն արաբա-իսրայելյան հակամարտության հիմնահարցերից մեկն է, կա չորս թաղամաս. հրեական, մուսուլմանական, քրիստոնեական (հույն-լատինական) եւ հայկական: Հայկական թաղամասի դերն այդ հակամարտության մեջ բավականին մեծ է: Ստորեւ՝ հարցի պատմությունը եւ ստեղծված ներկա վիճակը:

Հայերի մասին: Հայկական համայնքը Երուսաղեմում գոյություն է ունեցել դեռեւս Տիգրան Մեծի ժամանակներից: Հիմնականում այն հայերն էին, որոնք առեւտուր էին անում Հալեպի ու Դամասկոսի հետ եւ այդ քաղաքների միջոցով՝ Երուսաղեմի: Քրիստոնեության ընդունումից հետո եւ հատկապես խաչակրաց արշավանքների ժամանակ Երուսաղեմի հայերի թիվը զգալիորեն աճեց: Արդեն յոթերորդ դարում նախկինում կառուցված եկեղեցիների եւ վանքերի հիման վրա այստեղ ստեղծվում է հայկական պատրիարքարան: Առաջին պատրիարքը՝ Աբրահամը, որը տեղեկությունների համաձայն, հանդիպել է Մուհամմեդ մարգարեի հետ եւ հարկ վճարելու նախապայմանով ստացել Սբ. Հակոբի եկեղեցին եւ Փրկչի գերեզմանի տարածքը: Այդ ժամանակ հայերի մեծ մասը բնակվում էր Սիոնի վրա գտնվող հայկական փողոցում: 1888 թ. սուլթան Աբդուլ Համիդը Երուսաղեմի Նորընտիր պատրիարք Հարությունին ուղղում է մի ֆարման, համաձայն որի Երուսաղեմի պատրիարքության հովանու տակ էին անցնում Երուսաղեմի, Նաբլուսի, Տրիպոլիի, Գազայի հայերը, եթովպացիները, ասորիները եւ ղպտիները: Այդ ֆարմանը, լինելով Երուսաղեմի պատրիարքությանը վերաբերող փաստաթուղթ, փաստորեն, ուժի մեջ է առ այսօր:

Բնականաբար, հայերի քանակը Երուսաղեմում ժամանակի ընթացքում փոփոխվում էր: Ներկայիս Երուսաղեմի հայ բնակչության մեծ մասը եղեռնի հետեւանքով գաղթածներն են: 1947 թ. հայերի թիվը Երուսաղեմում տասնհինգ հազար էր, սակայն այսօր նրանք երկու հազար են, որոնցից միայն վեց հարյուրն ունի Իսրայելի քաղաքացիություն: Հրեական թաղամասը Հին Երուսաղեմում ամենամեծն է հայկականից եւ միակն է, որտեղ հրեաները մեծամասնություն են կազմում (88 տոկոս, 2100 մարդ):

Երուսաղեմի մասին: Իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտությունը վաղուց դուրս է եկել իր անվանման սահմաններից եւ դարձել է արաբների եւ հրեաների գլոբալ հակամարտություն, որի մեջ ի սկզբանե ներգրավված էին արտաքին ուժեր: Եվ Երուսաղեմի հարցն այս հակամարտությունում չափազանց կարեւոր դեր է խաղում: Լինելով երեք մոնոթեիստական կրոնների սրբավայրերի քաղաք՝ այն միշտ եղել է կովախնձոր: Քրիստոնյաների համար կարեւորագույն սրբավայրը Փրկչի գերեզմանն է, որն, ինչպես հայտնի է, ազատագրում էին խաչակիրները: Հրեաների համար՝ Լացի պատն է, Սողոմոն Իմաստունի տաճարի այն միակ պահպանված մասը, որի վերականգնումը հրեաների կարեւորագույն նպատակներից է: Մուսուլմանների համար սրբավայր է Ալ-Աքսա մզկիթը, որտեղից համբարձվել եւ ուր վերադարձել էր մարգարեն իր «գիշերային ճանապարհորդությունից», այսինքն՝ Ալլահի հետ հանդիպելուց եւ զրուցելուց հետո: Բացի այդ, թե՛ հրեաները եւ թե՛ պաղեստինցիները համարում են Երուսաղեմն իրենց պետությունների մայրաքաղաքը, ուստի եւ ոչ ոք չի ուզում զիջել:

Իր երկար պատմության ընթացքում Երուսաղեմը տեսել է բազմաթիվ պատերազմներ, ավերածություններ եւ կորուստներ: Հին եգիպտացիների, բաբելոնացիների, ասորեստանցիների, հռոմեացիների արշավանքներն անընդհատ ծեծահարում էին քաղաքը թե՛ արտաքնապես եւ թե՛ էթնիկական կազմով: Եվ ժամանակի ընթացքում ձեւավորվեց այն յուրահատուկ մթնոլորտը, որը հատուկ է այսօրվա Երուսաղեմին եւ որի շնորհիվ տարբերվում է աշխարհի բոլոր քաղաքներից:

Հրեաների եւ պաղեստինցիների մասին: 19-րդ դարի վերջում հրեաներն ակտիվացնում են իրենց գործողություններն Իսրայել պետության վերստեղծման ուղղությամբ: 1897 թ. Բազելում անց է կացվում Համաշխարհային սիոնիստական կազմակերպության (ՀՍԿ) առաջին կոնգրեսը, որի ընթացքում քննարկվում եւ ընդունվում է սիոնիստական շարժման ծրագիրը՝ իր առաջնային նպատակն ունենալով «Ազգային տան» ստեղծումը: Այս ծրագրի իրականացման շրջանակներում ստեղծվում են մի շարք կազմակերպություններ, որոնցից երկու ամենանշանավորն էին Հրեական գաղութացման բանկը (1899) եւ Հրեական ազգային հիմնադրամը (1901): Վերջինս շուտով հիմնում է իր մասնաճյուղը՝ Անգլո-պաղեստինյան բանկը: Ծրագրի հիմնական նպատակն էր հրեաներով բնակեցնել այն տարածքները, որտեղ ժամանակին գտնվում էր Իսրայել պետությունը: Այդ նպատակով հիմնադրամը սկսում է արաբ ավատատերերից կալվածքներ գնել (1914 թ. արդեն իսկ գնված էր մոտ 450 հազար դոնում հող), որտեղ եւ հաստատվում են «Ավետյաց երկիր» վերադարձած հրեաները: ՀՍԿ-ի գործունեությունն ակտիվանում է 1920 թ. ապրիլին տեղի ունեցած Սան Ռեմոյի կոնֆերանսից հետո, երբ Մեծ Բրիտանիան ստանում է Պաղեստինի մանդատը: Այս փաստը մեծապես նպաստում է 1920-1929 թթ. Պաղեստինում մոտ 100.000 հրեաների հաստատվելուն: ՀՍԿ-ի օգնությամբ Պաղեստինում սկսում է ձեւավորվել համայնքի ղեկավարման ապարատը՝ ապագա Իսրայելի պետական ապարատի նախատիպը:

20-րդ դարի 30-ական թթ. եւ երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին նացիստական Գերմանիայի հակահրեական քաղաքականության հետեւանքով Եվրոպայում բնակվող հրեաներից շատերը տեղափոխվում են Պաղեստին: Այդ ժամանակ Պաղեստինում հաստատվածների թիվը հստակ չի կարելի ասել, քանի որ նրանցից շատերի մուտքն օրինական չէր:

Բնականաբար, այս ամենը չէր կարող չառաջացնել Պաղեստինի արաբ բնակչության դժգոհությունը: Ի պատասխան հրեաների ակտիվ ներհոսքի, Պաղեստինում սկսում է ձեւավորվել մի համակարգ, որը եւ դառնում է պաղեստինյան դիմադրության հիմքը:

Աշխարհի մասին: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո ՀՍԿ-ը սկսում է ակտիվ բանակցություններ վարել ԽՍՀՄ եւ ԱՄՆ ղեկավարությունների հետ ու ստանում է Մ. Նահանգների նախագահ Թրումենի աջակցությունը: 1945 թ. օգոստոսին նա հայտարարում է Պաղեստինում 100.000 հրեաների վերաբնակեցման նպատակահարմարության մասին: Մեծ Բրիտանիան, անհանգստացած այդ հայտարարությունից, մի քանի ստորաբաժանում է ուղարկում տարածաշրջան:

Անգլիացիները գիտակցում էին, որ վաղ թե ուշ ստիպված են լինելու հրաժարվել պաղեստինյան մանդատից եւ ամեն ինչ անում էին՝ հարցի առավել արդյունավետ լուծումը գտնելու:

Բրիտանիայի վերջին փորձն այսպես կոչված «Մորիսոնի ծրագիրն» էր, ըստ որի տարածաշրջանում ստեղծվում էին հրեական եւ պաղեստինյան երկու ինքնավար շրջաններ եւ երկու անգլիական ենթամանդատային տարածքներ: Սակայն այս ծրագիրը նույնպես հաջողությամբ չպսակվեց, եւ անգլիացիները կորցրեցին իրենց գերիշխանությունն այդ տարածքում:

1947 թ. նոյեմբերի 29-ին ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի թիվ 181 բանաձեւով տարածաշրջանում ստեղծվեցին երկու անկախ ժողովրդավարական պետություններ, որոնք պարտավորվում էին բարիդրացիական հարաբերություններ հաստատել միմյանց հետ եւ տնտեսական հարաբերություններ զարգացնել:

Արաբական երկրները չընդունեցին այդ որոշումը, եւ 1949 թ., երբ հռչակվեց Իսրայելի Հանրապետությունը, Անդրհորդանանի, Իրաքի, Սիրիայի, Լիբանանի եւ Եգիպտոսի միացյալ զորքերը ներխուժեցին Պաղեստինի տարածք: Նույն թվականի հունվարի 7-ին, մեծ տերությունների օժանդակությամբ, ռազմական գործողությունները դադարեցվեցին:

Այս պատերազմի հետեւանքով հակամարտության սահմաններն ընդլայնվեցին: Իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտությունը վերածվեց արաբա-իսրայելյանի:

Պատերազմի ավարտից հետո Իսրայելը կնքեց անջատ պայմանագրեր, որոնց հետեւանքով Արեւելյան ափը եւ Արեւմտյան Երուսաղեմն անցան (ժամանակավորապես) Հորդանանին, իսկ Գազայի հատվածը՝ Եգիպտոսին:

1950 թ. հռչակված Հորդանանի Հաշիմյան թագավորության որոշումը՝ ժամանակավորապես իրեն միացնել պաղեստինյան տարածքները, պաղեստինցիների խիստ դժգոհություն առաջացրեց: Կազմակերպվեցին բողոքի ցույցեր եւ ապստամբություններ, որոնցից մեկի ժամանակ սպանվեց Հորդանանի Աբդալլահ I թագավորը:

Պատերազմն առաջ բերեց մեկ այլ բարդագույն խնդիր՝ փախստականների խնդիրը: ՄԱԿ-ի տվյալներով՝ 1950 թ. փախստականների թիվը մոտ 860 հազար էր, իսկ պաղեստինցիների տվյալներով՝ 1,1-1,3 մլն: ՄԱԿ-ի թիվ 194 բանաձեւով փախստականների գոյության փաստն ընդունվեց, եւ նրանց առաջարկվեց կամ վերադառնալ հայրենիք, կամ ստանալ փոխհատուցում:

1967 թ. հունիսի 5-ին սկսվեց «վեցօրյա պատերազմը», որի ընթացքում Իսրայելը գրավեց պաղեստինցիների վերջին տարածքները: Եվ միայն ՄԱԿ-ի թիվ 242 բանաձեւն արաբներին վերադարձրեց տարածքների մի մասը: Այդ ժամանակ արդեն ձեւավորվել էր Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպությունը (ՊԱԿ), որին ՄԱԿ-ն ընդունել էր որպես Պաղեստինի շահերի լիիրավ ներկայացուցչի:

Խորհրդային Միության, ԱՄՆ-ի եւ այլ խոշոր տերությունների՝ այս հակամարտության լուծումը գտնելու բոլոր փորձերը, բնականաբար, դատապարտված էին անհաջողության, քանի որ իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտությունը «սառը պատերազմի» ռազմաճակատներից մեկն էր: Այդ փորձերից մեկն ավարտվեց Քեմփ-Դեյվիդի համաձայնագրով, որը ստորագրվեց 1978 թ. Իսրայելի վարչապետ Մ. Բեգինի եւ Եգիպտոսի նախագահ Ա. Սադաթի միջեւ՝ ԱՄՆ նախագահ Քարտերի ակտիվ օժանդակությամբ, եւ որը, լուրջ տարաձայնություններ մտցնելով արաբական ուժերի շարքերում, թուլացրեց նրանց ուժերը:

1988 թ. Պաղեստինի ազգային խորհուրդը հռչակեց Պաղեստինի Հանրապետությունն իր մայրաքաղաք Երուսաղեմով:

1990 թ. ԱՄՆ նախագահ Ջ. Բուշ ավագն առաջարկեց երուսաղեմյան հրեաներին տալ նույն կարգավիճակը, ինչ ունեին նրանց հայրենակիցները Գազայում եւ Արեւմտյան ափում: Այդ հայտարարությունից հետո հրեական լոբբին ձեռնարկեց քայլեր, որոնց հետեւանքով ԱՄՆ Կոնգրեսը ճանաչեց Երուսաղեմը որպես Իսրայելի մայրաքաղաք:

1999 թ. ստեղծված իրավիճակը, թերեւս, կարող էր հանգեցնել հակամարտության լուծմանը: Խորհրդային Միության փլուզումից, 1999 թ. Սիրիայի առաջնորդ Հաֆեզ ալ Ասադի մահվանից, Իրաքի ջախջախումից եւ մեկուսացումից հետո բոլորը սպասում էին Քլինթոնի վերջին ակորդին՝ ենթադրելով, որ նա մինչեւ Սպիտակ տանը հրաժեշտ տալը կփորձի վերջ տալ այս երկարատեւ հակամարտությանը: Սակայն 1999-ի Քեմփ-Դեյվիդի բանակցություններն ավարտվեցին անարդյունք: Կողմերը չկարողացան գալ համաձայնության, բանակցությունները դադարեցվեցին:

Հակամարտության կարգավորման գործընթացում որպես երրորդ կողմ հանդես է եկել նաեւ Վատիկանը: Հռոմի պապը երկու կողմերի հետ ստորագրել է անջատ պայմանագրեր Երուսաղեմի հարցի վերաբերյալ եւ, իհարկե, երկու կողմերն էլ դժգոհություն են արտահայտել Վատիկանի եւ հակառակորդ կողմի միջեւ կնքված պայմանագրերի կապակցությամբ: Մինչդեռ Վատիկանի մասնակցությունը կարգավորման գործընթացում կարելի է մեկնաբանել ոչ միայն որպես խաղաղարարություն, այլեւ որպես քրիստոնեական համայնքի շահերի ներկայացուցչի մասնակցություն:

Դիրքորոշումների մասին: Պաղեստինյան կողմի պաշտոնական դիրքորոշումը հետեւյալն է.

Ալ Քուդսը (այսինքն՝ Հին Երուսաղեմը) պետք է լինի Պաղեստինի կազմում, որպես այդ պետության մայրաքաղաք: Քաղաքի մնացած մասը, որը հիմնականում կառուցվել է 19-20-րդ դդ., պետք է անցնի Իսրայելին:

Այս հարցում շատ մեծ դեր է խաղում պաղեստինյան մտավորականությունը: Պաղեստինցի քաղաքագետ Մահդի Աբդ ալ Հադին համարում է, որ Երուսաղեմը պետք է լինի միասնական եւ անբաժանելի, քանի որ միայն այդ դեպքում կպահպանվի քաղաքին բնորոշ հոգեւոր մթնոլորտը, որը եւ դարձնում է Երուսաղեմը պատմական, մշակութային, քաղաքական եւ սուրբ քաղաք:

Իսրայելը չի կարող ընդունել այս պայմանները: Պատճառներից մեկը, ինչպես արդեն նշվել է, հրեական թաղամասի եւ հրեական սրբավայրի՝ Լացի պատի առկայությունն է Հին քաղաքում: Հրեաները համարում են, որ Իսրայելին պետք է անցնի նաեւ հայկական թաղամասը, քանի որ այն ապահովում է հրեականի անվտանգությունը:

Բացի երկու երկրների դիրքորոշումներից, գոյություն ունեն նաեւ այլ մոտեցումներ:

1. Երուսաղեմը ստանում է հատուկ կարգավիճակ եւ անցնում է ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի հովանավորության տակ: Սա, ըստ էության, 1947 թ. ՄԱԿ-ի թիվ 181 բանաձեւով նախատեսված տարբերակն է:

2. Երուսաղեմը ստանում է «Սուրբ» քաղաքի կարգավիճակ եւ ղեկավարվում է երեք մոնոթեիստական կրոնների ղեկավարների համատեղ ուժերով:

Սրանք են, ահա, հարցին վերաբերող «չոր» փաստերը, որոնք, սակայն, թույլ են տալիս առանձնացնել այս խնդիրը կազմող եւ խնդրի լուծման վրա ազդող՝ երեք հիմնական գործոններ. արժեքաբանական, քաղաքական եւ իրավական: «Չոր» փաստերը ցույց են տալիս նաեւ, որ այս գործընթացը պայմանավորված է տարբեր շահերով եւ այդ շահերից բխող տարբեր դիրքորոշումներով:

Պե՞տք է արդյոք Հայաստանի Հանրապետությունը, որպես աշխարհի մաս կազմող պետություն, ունենա իր դիրքորոշումն այս խնդրի վերաբերյալ: Փորձենք մոտենալ այս հարցին վերը նշված երեք գործոնների տեսանկյունից:

Արժեքաբանական գործոն: Հայ առաքելական եկեղեցին իր տեղն ու դերն ունի Երուսաղեմին բնորոշ հատուկ մթնոլորտում: Հայկական պատրիարքարանին դարեր շարունակ պատկանում է Փրկչի գերեզմանի պահապանի պատվավոր դերը: Բացի այդ, Սբ. Հակոբի միաբանությունը մեծ հեղինակություն ունի ոչ միայն Երուսաղեմում, այլեւ ամբողջ քրիստոնեական աշխարհում: Անդրադառնալով Վատիկանի մասնակցությանը՝ կարելի է ենթադրել, օրինակ, որ նույն կարգավիճակով հակամարտության կարգավորմանը կարող է մասնակցել նաեւ Հայաստանի Հանրապետությունը: Հայաստանն է, որ պետք է պաշտպանի սփյուռքահայության իրավունքներն ու շահերը (մանավանդ որ Երուսաղեմի հայերի մեծ մասը չունի Իսրայելի քաղաքացիություն): Արժեքաբանական տեսանկյունից չափազանց կարեւոր է նաեւ Հայ առաքելական եկեղեցու մասնակցությունն այս հարցի լուծմանը, քանի որ Երուսաղեմում են գտնվում եկեղեցու համար մեծ հոգեւոր արժեք ներկայացնող սրբավայրեր: Սփյուռքը նույնպես պետք է արձագանքի Իսրայելում տեղի ունեցած վերջին իրադարձություններին. չէ՞ որ Հայ առաքելական եկեղեցու Երուսաղեմի պատրիարքության հողերի բռնագրավումը, փաստորեն, Քեմփ-Դեյվիդում Եհուդ Բարաքի նշած Իսրայելի նպատակներից մեկն է:

Իրավական գործոն: Հայ առաքելական եկեղեցու Երուսաղեմի պատրիարքության հողերի բռնագրավումն Իսրայելում բնակվող մեր հայրենակիցների նկատմամբ ճնշում գործադրելու առաջին փորձը չէ: Իսրայելի իշխանություններն հնարավորության դեպքում խոչընդոտել են պատրիարքարանի կամ հայկական թաղամասի տարածքում վերանորոգումներին եւ նոր շինությունների կառուցմանը: Նպատակն ակնհայտ է. վատթարացնելով Երուսաղեմի հայության կյանքը թաղամասում՝ ստիպել հայ բնակչությանը վաճառել իրենց պատկանող տարածքները: Այդպիսով կմեծանա Երուսաղեմի հրեական թաղամասը, եւ հայկական թաղամասի միջոցով կապահովվի քաղաքում բնակվող հրեաների անվտանգությունը: Այս ամենը պետք է առաջացնի ՀՀ իշխանությունների անհանգստությունը եւ ստիպի միջոցներ ձեռնարկել ստեղծված խնդիրը լուծելու նպատակով:

Քաղաքական գործոն: ՀՀ-ն շահագրգռված է հակամարտության կարգավորմամբ եւ պատասխանատու է Երուսաղեմի հայ բնակչության եւ պատրիարքության համար: Պատրիարքության վերաբերյալ կարեւոր է նաեւ Էջմիածնի եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի դիրքորոշումը:

Անհրաժեշտ է թվում, որ ՀՀ իշխանությունները, սփյուռքը, Հայաստանի հասարակությունն ու Հայ առաքելական եկեղեցին միավորեն իրենց ուժերը եւ պաշտպանեն հայության շահերն այս հարցի լուծման ընթացքում:

Հայաստանի հասարակությունը պետք է միջազգային հանրության ուշադրությունը բեւեռի Հայ առաքելական եկեղեցու Երուսաղեմի պատրիարքության իրավունքների խախտման վրա: Միաժամանակ պաշտոնական Երեւանը պետք է դիմի Իսրայելի կառավարությանը բռնագրավման հրամանագիրը չեղյալ համարելու պահանջով:

Բնականաբար, Հայաստանն ունի իր շահերը միջինարեւելյան կարգավորման մեջ, եւ այդ շահերը պահանջում են հակամարտության կարգավորումը խաղաղ միջոցներով, արդար եւ վերջնական խաղաղության հաստատում, որի միակ առհավատչյան ՄԱԿ-ի բանաձեւերի կատարումն է:

Հակամարտության կարգավորման գործընթացում ՀՀ մասնակցությունը հսկայական փորձ է միջազգային հարաբերությունների ոլորտում, ինչպես նաեւ երկրի համար շատ լավ հնարավորություն հանդես գալու միջազգային ասպարեզում ոչ միայն որպես ղարաբաղյան կոնֆլիկտում մասնակից կողմ, այլեւ Հայաստանի համար նոր եւ շատ կարեւոր երրորդ կողմի դերում:

Շատ կարեւոր է նաեւ հայկական համայնքների առկայությունը հակամարտության անմիջական մասնակիցներ Սիրիայում, Լիբանանում, Եգիպտոսում, Հորդանանում, Իսրայելում, ինչպես նաեւ կարգավորման գործընթացի ակտիվ մասնակիցներ ԱՄՆ-ում եւ Ֆրանսիայում:

Այսպիսով, Հայաստանի Հանրապետության դիրքորոշումն արաբա-իսրայելյան հակամարտության հարցում կարելի է ձեւակերպել հետեւյալ կերպ՝

1. Երուսաղեմի հայկական համայնքին, ինչպես նաեւ Հայ առաքելական եկեղեցու Երուսաղեմի պատրիարքությանը ձեռնտու է հակամարտության արագ եւ վերջնական կարգավորումը, որը վերջ կտա հայերի արտագաղթին Երուսաղեմից, եւ նրանց, ինչպես նաեւ պատրիարքարանին չի սպառնա դարեր շարունակ իրենց սեփականություն եղած տարածքների կորուստը:

2. Հայաստանին առավել ձեռնտու է Երուսաղեմին միջազգային քաղաքի կարգավիճակի շնորհումը: Այլապես կան մտավախություններ, որ եթե քաղաքն անցնի այս կամ այն կողմին, դեռ երկար ժամանակ չեն դադարեցվի «Համաս» եւ «Հզբոլլահ» կազմակերպությունների ռազմական պայքարը եւ իսրայելական բանակի պատասխան գործողությունները: Իսկ միջազգային քաղաքի կարգավիճակը կապահովի քաղաքի բնակիչների եւ հազարավոր ուխտագնացների անվտանգությունը: Ցավոք, վերջին իրադարձություններն այդ չեն վկայում, եւ Հայաստանի Հանրապետությունը պետք է կիրառի միջոցներ, որոնք կպաշտպանեն Երուսաղեմի հայ համայնքի եւ եկեղեցու շահերը:

Ստեղծված պայմաններում մեր հասարակությունը կարող է արժանապատիվ պատասխան գտնել այս մարտահրավերին միայն դրսեւորելով իր միասնականությունը եւ պատմական պահի ճիշտ ըմբռնման կարողությունը: Նա պետք է ինքը նախաձեռնի Հայ եկեղեցուն պատկանող սրբավայրերի եւ կալվածքների պաշտպանությանն ուղղված բոլոր հնարավոր քայլերը, ինչպես նաեւ պահանջի Հայաստանի նախագահից, կառավարությունից, արտգործնախարարությունից գործնական միջոցներ գտնել հայության շահերի պաշտպանության համար եւ հաշվետու լինել ժողովրդի առջեւ դրանց իրականացման արդյունքների մասին:

ՄԻՔԱՅԵԼ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հոդվածում օգտագործվել են Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի տպագրած Դավիթ Հովհաննիսյանի «Արաբա-իսրայելյան հակամարտություն. Երուսաղեմի խնդիրը» գրքի նյութերը

ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքիան չի դադարեցնի Հայաստանի տնտեսական շրջափակումը

Հայտարարում է պետնախարար Դողրունը

ԲԱՔՈՒ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրք գործարարների օգոստոսի 17-19-ին Երեւանում արած հայտարարություններն այն մասին, որ, չնայած քաղաքական տարաձայնություններին եւ վեճերին, հարկ է, որ բացվեն սահմանները եւ տնտեսական սերտ համագործակցություն հաստատվի Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ, առաջին արձագանքը գտան Բաքվում: Ըստ Ֆրանսպրես գործակալության, օգոստոսի 19-ին Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ Բաքվում ունեցած հանդիպման ժամանակ այդ երկիր այցելած Թուրքիայի պետական նախարար Դողրունն ասել է, թե «Թուրքիան միջազգային ճնշումներին տեղի չի տա եւ Հայաստանի տնտեսական շրջափակումը չի դադարեցնի»:

Սահմանն ավելի քան մեկ տասնամյակ փակ է, միջազգային տարբեր կազմակերպություններ եւ տարբեր երկրներ Անկարային հորդորում են բացել սահմանը, բայց թուրքերն անդրդվելի են: «Ոչ մի միջազգային կազմակերպություն, այդ թվում Եվրոպայի միությունը, չի կարող ստիպել Թուրքիային բացել Հայաստանի հետ սահմանները», Հ.Ալիեւին ասել է Թուրքիայի պետնախարարը:

Թուրքական կողմը պնդում է, թե Հայաստանի շրջափակման պատճառը հայերի «ագրեսիան» է Լեռնային Ղարաբաղում: Շրջափակման պատճառներից մեկն էլ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ Հայաստանի եւ հայկական սփյուռքի գործադրած ջանքերն են:

Դողրուն ասել է, թե հայերի հետ համագործակցելու թուրք որոշ գործարարների փորձերը տեղի են ունենում մասնավոր կարգով եւ չեն արտահայտում պետության դիրքորոշումը:

Ցեղասպանների թոռներին ու ծոռներին դպրոցում կուսուցանեն «այսպես կոչված հայոց ցեղասպանության պնդումներ» առարկան

Եկող ուսումնական տարվանից Թուրքիայի մի շարք դպրոցներում աշակերտներին կուսուցանեն «այսպես կոչված հայոց ցեղասպանության պնդումներ» պայմանական անվամբ առարկան: «Թըրքիշ դեյլի նյուս» օրաթերթի համաձայն, մոտ օրերս մայրաքաղաք Անկարայում 110 ուսուցիչներ կմասնակցեն պարապմունքների: Որպես ուղեցույց, ուսուցիչները կօգտվեն Անկարայի համալսարանի լեզվի եւ պատմության ու աշխարհագրության դեպարտամենտի պրոֆեսոր Յավուզ Էրջանի գրքից:

5-7-րդ դասարանների թուրք երեխաներին կուսուցանվեն Հայոց ցեղասպանության պնդումների, պոնտացի հույների եւ ասորիների մասին դասեր: Ուսուցիչները դասերի ժամանակ աշակերտներին անդադար կտան հիմնականում երկու հարց. «Ինչո՞ւ հայերը ցեղասպանության մասին պնդումները կրկին դարձրին համաշխարհային հանրության ուշադրության առարկա» եւ «Որո՞նք էին հայկական ահաբեկչական ԱՍԱԼԱ կազմակերպության մարդասպանությունների նպատակները»:

Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան կանցկացնեն հակաահաբեկչական համատեղ զորավարժություններ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Աբխազիայի ԶՈւ գլխավոր շտաբի պետի տեղակալ Զաուր Նանբան «Ինտերֆաքս» գործակալությանը երեկ ասել է, որ մինչեւ տարեվերջ Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան կանցկացնեն հակաահաբեկչական համատեղ զորավարժություններ՝ չորոշակիացնելով զորավարժությունների անցկացման վայրը: Ինքնահռչակ երկու հանրապետությունները հակաահաբեկչական զորավարժություններ պետք է անցկացնեին ավելի վաղ, ինչի շուրջ պայմանավորվածություն էր ձեռք բերվել Մոսկվայում՝ վարչապետ Անրի Ջերգենիայի եւ նախագահ Էդուարդ Կոկոյտիի բանակցություններում, սակայն Կոդորի կիրճի իրավիճակի սրումը որոշ ժամանակով հետաձգեց որոշումը:

Իսկ օգոստոսի 25-ից Վրաստանի Ախմետայի շրջանում, ներառյալ Պանկիսի կիրճը, կսկսվեն վրացական բանակի «Կախեթ-2002» զորավարժությունները եւ կշարունակվեն երեք շաբաթ:

Հիշեցնենք, որ 4 կմ լայնությամբ եւ 8 կմ երկարությամբ Պանկիսի կիրճը վերածվել է չեչեն, արաբ, սեւամորթ ահաբեկիչների որջի, կիրճում Թբիլիսիի վերահսկողությունն այնքան է, որքան Աբխազիայում եւ Հարավային Օսիայում:

Լուկաշենկոն ընդդեմ «Մակդոնալդսի»

Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն պատերազմ է հայտարարել ամերիկյան «ճաշատեսակներ» համբուրգերին եւ չիփսին: Նա արդեն հրամանագիր է ստորագրել Մինսկում ճանաչում գտած 6 «Մակդոնալդս» ռեստորանների փակման վերաբերյալ: Բացի դրանից, իշխանությունները հայտարարել են, որ այսուհետեւ ամերիկյան «արագ սննդի» ոչ մի հաստատություն թույլտվություն չի ստանա բելոռուսներին թունավորելու ամերիկյան անառողջ եւ անհամ սննդով: Աննանովա գործակալությունը հաղորդում է, որ Մինսկի բնակիչներին այսուհետեւ անդրծովյան մթերքների փոխարեն թերեւս առաջարկվեն ազգային խոհանոցի ճաշատեսակներ:

Լուկաշենկոյի վարչակազմի աշխատակից Նիկոլայ Երոխովի խոսքերով, բժիշկները «անառողջ եւ նույնիսկ վտանգավոր» են համարում օտարերկրյա սնունդը:

Մինսկում ԱՄՆ դեսպան Մայքլ Կոզակը Բելառուսին մեղադրել է օտարերկրացի ներդրողների իրավունքների խախտման մեջ: Բացի դրանից, Մեգանյուզ գործակալության հաղորդման համաձայն, «Մակդոնալդս» ընկերությունը հակված չէ հեշտությամբ թողնելու բելառուսական շուկան եւ սպառնում է դատի տալ Լուկաշենկոյին:

Պ. Ռ.

Սպանվել է հայտնի ահաբեկիչ Աբու Նիդալը

Բաղդադում սպանվել է «Ֆաթահ-հեղափոխական խորհուրդ» ահաբեկչական կազմակերպության առաջնորդ Սաբրի ալ Բաննան, որն ավելի շատ հայտնի է Աբու Նիդալ («Պայքարի հայր») մականունով: Պաղեստինյան անանուն աղբյուրներից մեկը Ֆրանսպրեսի թղթակցին հայտնել է, թե 65-ամյա Աբու Նիդալի գնդակներով ծակծկված մարմինը գտել են Բաղդադում՝ նրա բնակարանում: Պաղեստինյան «Ալ Այյամ» թերթը երկուշաբթի օրն առաջինն էր գուժել Աբու Նիդալի մահը, չնշելով որեւէ մանրամասնություն:

«Ֆաթահի» առաջնորդի մերձավորներից մեկը Ռոյթերի թղթակցին հայտարարեց, թե Աբու Նիդալը տառապում էր սրտի հիվանդությամբ եւ ինքնասպանություն էր գործել: Սակայն ինքնասպանության վարկածը քիչ հավանական է, եթե նկատի ունենանք գնդակներով ծակծկված դիակը: «Լիբերասիոն» թերթը գրում է, որ «Ֆաթահի» առաջնորդը շատ թշնամիներ ուներ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքում, քանի որ բազմիցս փոխել էր դաշնակիցներին: 1999 թ. Աբու Նիդալին արտաքսել էին Լիբիայից: Որոշ ժամանակ Կահիրեում եւ ապա Թեհրանում բնակվելուց հետո նա երկու տարի առաջ տեղափոխվել էր Բաղդադ, որտեղ ապրում էր անանուն, ուներ փոքր գրասենյակ եւ մեկ թիկնապահ:

1970-1985 թթ. «Ֆաթահը» մի շարք ահաբեկչություններ է իրականացրել Եվրոպայում եւ Մերձավոր Արեւելքում, սպանելով եւ վիրավորելով շուրջ 900 մարդու: Սպանվել են Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության որոշ չափավորական գործիչներ, որոնք բանակցում էին իսրայելցի ծախերի հետ: 1981 թ. Վիեննայում ահաբեկչություն իրականացվեց սինագոգի մոտ, 1982 թ. Լոնդոնում՝ Իսրայելի դեսպանի դեմ: Նույն թվականին Փարիզում հակահրեական ահաբեկչությունից սպանվեցին 6 եւ վիրավորվեցին 22 անձինք: 1985 թ. Վիեննայում եւ Հռոմում արյունալի ահաբեկչություններ կազմակերպվեցին իսրայելական «Էլ Ալ» ավիաընկերության դեմ:

1987 թ. հետո «Ֆաթահ-հեղափոխական խորհուրդն» զբաղվում էր հիմնականում «իսրայելական լրտեսների» առեւանգումներով: Վերջին տարիներին կազմակերպությունը գոյություն ուներ միայն թղթի վրա եւ որեւէ վտանգ չէր ներկայացնում Իսրայելի համար: Առեւանգումների շնորհիվ կազմակերպությունը մեծ հարստություն էր կուտակել, բայց հակամարտության մեջ էր Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության եւ այլ խմբավորումների հետ:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ Աբու Նիդալը մաֆիական հաշվեհարդարի զոհ է դարձել:

Բեթղեհեմը՝ պաղեստինցիների վերահսկողության տակ

Երեկ 100-ից ավելի պաղեստինցի ոստիկաններ Բեթղեհեմ են մտել քաղաքի անվտանգությունն ապահովելու համար, քանի որ նախորդ օրվա երեկոյան իսրայելցի զինվորականները հեռացել էին այնտեղից: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը հաղորդում է, որ տվյալ գործողությունն առաջին քայլն է օգոստոսի 18-ին Պաղեստինյան ինքնավարության եւ Իսրայելի ուժային կառույցների ղեկավարների ստորագրած համաձայնագրի կատարման ուղղությամբ: Դրանով նախատեսվում է իսրայելական զորքերը դուրս բերել Գազայի հատվածից ու Բեթղեհեմից եւ այդ տարածքների անվտանգության ապահովումն աստիճանաբար փոխանցել պաղեստինյան հատուկ ծառայություններին:

Իսրայելի պաշտպանության նախարար Բենիամին բեն Էլիեզերի եւ Պաղեստինյան ինքնավարության ներքգործնախարար Աբդելռազաք ալ Յահյայի ստորագրած համաձայնագիրը, սակայն, հարուցել է ինչպես Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնի մերձավորների, այնպես էլ պաղեստինյան տարբեր խմբավորումների դժգոհությունը: «Համաս», «Իսլամական ջիհադ» եւ «Պաղեստինի ազատագրման ժողովրդական ճակատ» կազմակերպությունները միահամուռ հայտարարել են, թե համաձայնագրի ստորագրումը վերջ չի դնում Ինթիֆադային: «Իսլամական ջիհադի» ղեկավարներից մեկը փաստաթուղթը նույնիսկ անվանեց «քաղաքական թղթախաղ»:

Բենիամին բեն Էլիեզերն Իսրայելի Աշխատավորական կուսակցության ղեկավարն է: Ուստի իսրայելցի վերլուծաբաններից շատերը նրա ստորագրած համաձայնագիրն անվանում են «քաղաքական խաղ», որի նպատակն է խաղաղասերի նկարագիր կերտել առաջիկա ընտրությունների նախօրեին:

Պ. Ռ.

Ադըղեն մագնատը հռչակ է ձեռք բերում

Բայց խնդիրները չեն պակասում

Ադըղեական Հանրապետության նախագահի, Ռուսաստանի ամենահարուստ գործարարներից մեկը՝ Խազրեթ Սովմենը զարմացրել է իր համաքաղաքացիներին հեռուստատեսային իր ելույթով, որով ժխտել է, թե ինքը հավակնում է Կրասնոյարսկի քաղաքապետի պաշտոնին: Նա բացատրել է, որ Կրասնոյարսկ այցելել է նախագահ Պուտինի հանձնարարությամբ: «Ես նախընտրում եմ ապրել իմ ժողովրդի հետ», ասել է նա:

Ոսկու մագնատը, ըստ Լոնդոնում տեղակայված «Պատերազմի եւ խաղաղության հարցերի տեղեկատվության ինստիտուտի» համար հանրապետության կենտրոն Մայկոպի համալսարանի քաղաքագիտության դասախոս Տատյանա Պոլյակովայի գրած լրատվության, գնալով ավելի ազդեցիկ դիրք է գրավում Հյուսիսային Կովկասում:

Ադըղեական Հանրապետությունը, որը մինչեւ 1991 թիվը տարածաշրջանի ամենափոքր ինքնավար մարզն էր, միջնատարածք է Կրասնոդարի երկրամասում, որտեղ ադըղեները հաշվվում են բնակչության քառորդից էլ պակաս: Պաշտոնի անցնելուց հետո նա սահմանադրական մեծ փոփոխություններ է կատարել՝ հակառակ տեղում քիչ ժամանակ անցկացնելուն:

Ծնվել է Աֆիփս գյուղում 1937 թ.-ին: Զինվորական ծառայությունից հետո տեղափոխվել է Ռուսաստան աշխատելու ոսկու արդյունաբերությունում: 1980 թ.-ից նա աշխարհում ոսկու երեք ամենամեծ ֆիրմաներից մեկի՝ Պոլյուսի գլխավոր կառավարիչն է: Ադըղեական Հանրապետության նախագահ է ընտրվել այս տարվա հունվարին՝ ստանալով ձայների 68 տոկոսը եւ պարտության մատնելով իր նախորդին՝ Ասլան Ջարիմովին: Կարճ ժամանակահատվածում մեծ ջանքեր է գործադրել արմատապես փոփոխելու կառավարման համակարգը: Մարտի 28-ին նա 4 նախարարություն եւ 7 բաժանմունք է փակել՝ առարկելով, որ «հնարավոր չէ այդքան մեծ քանակությամբ բյուրոկրատների բանակ պահել»: Նա 25 տոկոսով կրճատել է նաեւ կառավարության պաշտոնյաների քանակը: Փորձել է հանրապետությունը համապատասխանեցնել ռուսական օրենքներին՝ հրաժարվելով կառավարման մարմիններում տեղացիների եւ ռուսների (որոնք կազմում են բնակչության 68 տոկոսը) հավասար քանակի ներկայացուցչություն ապահովելուց: Նա նաեւ հայտարարել է, որ խորհրդարանի երկու պալատները ցանկանում է մեկի վերածել եւ ընդհանրապես վերացնել սահմանադրական դատարանը:

Չնայած տեղացիներից շատերի կարծիքով, փոփոխությունների հետեւանքով կավելանան տեղական կառավարության ֆոնդերը, ուրիշներն, այնուամենայնիվ, գտնում են, որ նա չափազանց քմահաճ ձեւով է վարվում: «Իսկ ո՞վ է մտածելու քվեարկողների իրավունքների մասին», հարցրել է երիտասարդ իրավաբան Անդրեյը, որը դեմ է բարեփոխումներին: «Եթե խորհրդարան ես ընտրում, ապա մինչեւ ժամկետի վերջը պարտավոր ես պահպանել դրա կառուցվածքը», ասել է նա:

Սովմենը հետամուտ է նաեւ տնտեսական փոփոխություններ կատարելուն: Հայտարարել է, որ վերակառուցելու է փայտամշակման արդյունաբերությունը, որը հանրապետության արտահանումների գլխավոր բնագավառն է, ինչպես նաեւ զարկ է տալու զբոսաշրջությանը՝ կառուցելով մի նոր մայրուղի՝ Մայկոպից Սոչի: Նա նաեւ այլ բարեգործություններ է արել: Ավելի քան 3 միլիոն դոլար է ներդրել տեղական հողագործության զարգացման նպատակով եւ 50 նոր հնձող մեքենաներ գնել հողագործների համար: Նոր բժշկական կենտրոն է հիմնել իր ծննդավայրում: Բայց վարչապետ Նիկոլայ Դեմչուկի կանխագուշակումներով, 2002 թվականը ծանր է լինելու «տնտեսության ճգնաժամի» հետեւանքով: «Գործազրկությունն աճում է, գները բարձրանում են, եկամուտները նվազում», նշել է նա, ավելացնելով, որ դրությունը էլ ավելի կվատանա, եթե Հյուսիսային Կովկասի այլ մասերից էթնիկական տարաձայնությունները թափանցեն նաեւ իրենց երկիր:

Հ. Օ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Անձրեւող սիրո քաղաքը»

Մեկօրյա տպավորություններ Վանաձորից

Վանաձորը, թվում է, ոչնչով չի փոխվում: Ժամանակն ասես կանգ է առել այստեղ, կորցրել իր ազդեցությունը: Քաղաքն իր մշտական ինքնամփոփ նիրհի մեջ է, մի յուրահատուկ ներքին տխրությամբ, մեղմ թախծությամբ: Առավոտներն այստեղ շատ խաղաղ են, աղմուկը կոպիտ քաղաքակրթության հեռավոր արձագանք է թվում:

Սա մակերեսային անդրադարձներում, իհարկե: Տարիներ առաջ տեսածս քաղաքի վերհուշը ոչնչով չփոխվեց. միայն կյանքը մի քիչ ավելի թմրած թվաց, մարդիկ էլ հազվադեպ էին հանդիպում փողոցներում: Մայրաքաղաքային արդիական կյանքին բնորոշ զարկերակն այստեղ շատ թույլ է, գրեթե չկան նորաբաց վայրեր վերջին տարիներին բնորոշ, տեղ-տեղ հանդիպող անաշխույժ սրճարաններ հազվադեպ այցելուներով, հատուկենտ նորատեսք խանութներ: Նորույթն այստեղ բացակա է, քաղաքը մի տեսակ լքված տպավորություն է թողնում: Նոսրացող անտառների բացակա լռությամբ: Գուգարաց աշխարհի չքնաղ բնության գրկում Վանաձորը տխուր նիրհում է... Սա իմ կարճ այցելության հպանցիկ տպավորությունն է միայն:

Քաղաքն իր տոներն ունի. այդ օրերին վանաձորցիք ծաղկի տոն էին նշում, որին հաջորդեց Վարդավառը: Այստեղ չկար մայրաքաղաքի աշխուժությունը, փողոցներում ու բակերում խմբված տղաների կողքով անցնող աղջիկների վախը սանրվածքը կամ հագուստը փչացնելու մտահոգությամբ: Քաղաքում ջրոցի չէին խաղում, բացի լճի մերձակայքում խմբվածներից, մեկ էլ երթուղային տաքսիների ուղեւորներին ջրի շշերից հանկարծակիի բերելու վանաձորցի տղերքի քմահաճույքներից:

Քաղաքի մշակութային կյանքն իր ինքնատիպ շնչառությունն ունի, հար եւ նման քաղաքի մթնոլորտին: Վանաձորում ստեղծագործում են շնորհալի նկարիչներ, երիտասարդ գրողներ, երաժշտական ժամանակակից խմբեր, թատրոն եւ այլն: Սրանք թույլ շարժիչներ են ընդամենը մշակութային կյանքը բնավ չարտացոլող: Այստեղ ապրողները սիրում են իրենց քաղաքը եւ ստեղծում մշակութային իրենց կոլորիտը: Այցելությունս քաղաքի պատկերասրահ միանգամայն պատահական էր, բայց հանդիպեցի զարմանալի ջերմության: Պատրաստակամ ու բարեհամբույր թանգարանի ֆոնդերի գիտաշխատող Լենա Անթառանյանը սիրով ներկայացրեց պատկերասրահում նորերս բացված ցուցահանդեսը նվիրված նկարիչ Վիլեն Գաբաշյանի հիշատակին:

1974 թ. իբրեւ Երեւանի պատկերասրահի մասնաճյուղ բացված Վանաձորի պատկերասրահը 1979-ին առանձնացավ եւ դարձավ Վանաձորի կերպարվեստի պետական թանգարան քաղաքապետարանի ենթակայությամբ: Թանգարանի հարկաբաժիններում ներկայացված են քանդակային, գեղանկարչական, գրաֆիկական աշխատանքներ եւ կիրառական արվեստի նմուշներ: Մինչեւ 1988-ի երկրաշարժը թանգարանի սրահներում ցուցադրվում էին Այվազովսկու, Բաշինջաղյանի, Թերլեմեզյանի, Սարյանի ստեղծագործություններից: 88-ից հետո թանգարանի տնօրենությունը շուրջ 80-90 արժեքավոր կտավներ տեղափոխեց Երեւանի պատկերասրահ՝ նկարները կորստից փրկելու համար: Ծանր ժամանակներ էին, եւ նկարների պահպանության խնդիրը լուրջ վտանգի տակ էր՝ հատկապես այդ տարիներին ցրտի, խոնավության պայմաններում: Այժմ շատ բան նկատելիորեն փոխված է անշուշտ, կյանքը բարենորոգված, Վանաձորը վերափոխվում է. «Մենք սիրում ենք մեր քաղաքն այնպես, որ կարելի է խանդել մեր քաղաքի մարդկանց իրենց սիրո համար», ասում է Լենան:

Պատկերասրահում ներկայացված են հիմնականում վանաձորցի հին ու նոր սերնդի նկարիչների աշխատանքներ՝ Վիլեն Գաբաշյան, Կարլոս Աբովյան, Արամ Նազարյան, Մարիամ Ամիրխանյան, Վանիկ Մանուկյան, Անատոլի Ավետյան, Փափագ Ալոյան, Սամվել Ղարիբջանյան, Արա Ղեւոնդյան, նաեւ Արմինե Կալենց, Բաժբեուկ Մելիքյան, Ս. Խաթլամաջյան, Ռ. Ադալյան եւ ուրիշներ: Պատկերասրահի ֆոնդերը հարստանում են ցուցադրվող նկարիչների նվիրատվություններից:

Խանդաղատանքով ու սիրով էր խոսում յուրաքանչյուր նկարչի ու նրա ստեղծագործությունների մասին թանգարանի աշխատակցուհին, նկարագրում նրանց բնույթը, խառնվածքը, բնորոշ որեւէ դեպք հիշում. «Ամենադաժան տարիներին 89-ի ձմռանն անգամ Փարաջանով ենք ցուցադրել: Եթե խումբ է գալիս ու պատահում է, որ դրամ չի ունենում (100 դրամի սահմաններում է տոմսը), նույն սիրով էլ ընդունում ենք, եթե մարդը եկել է թանգարան եւ ուզում է առնչվել արվեստի հետ, նրան պիտի ասես՝ բարով ես եկել»:

Իրենց յուրաքանչյուր այցելուին սրտաբաց են ընդունում թանգարանի աշխատակիցները, որոնց աշխատանքային պայմանները, սակայն, բնավ էլ բավարար չեն, իսկ պատկերասրահը ճնշող տպավորություն է թողնում վերանորոգման խիստ կարիք ունենալու պատճառով. արդիականացնելու շունչն իր բոլոր բաղադրամասերով՝ դիզայնի, տեխնիկայի առումներով այստեղ պարզապես անհրաժեշտություն է: Մայրաքաղաքի տուն-թանգարաններն ու պատկերասրահներն այս օրերին վերանորոգման ընթացքի մեջ են (չգիտես ինչու բոլորը միանգամից), բայց մայրաքաղաքից դենն էլ աշխարհ կա, քաղաքներ, ուր մարդիկ ապրում ու ստեղծագործում են, պատկերասրահներ, թանգարաններ, թատրոններ, որտեղ պահպանում ու գնահատում են մշակույթը: «Քաղաքապետարանի աջակցությամբ աստիճանաբար պետք է որոշակի փոփոխություններ կատարվեն, վերանորոգման

հարցն ամենաառաջնայինն է: Կա պայմանավորվածություն մշակույթի նախարարության, Երեւանի պատկերասրահի տնօրենության հետ երկրաշարժի ժամանակ Երեւանի պատկերասրահ տեղափոխված նկարները վերադարձնելու:

«Երջաններն ուշադրությունից դուրս են, անմխիթար վիճակ է: Տեղաշարժեր կան, իհարկե, մենք հույսներս չենք կորցնում: Մայրաքաղաքի ուշադրությունը մեզ էլ պետք է ուղղված լինի, եւ սկզբնական քայլը միասին պետք է կատարենք, մեր զրույցի ընթացքում ասաց պատկերասրահի տնօրեն Փափագ Ալոյանը:

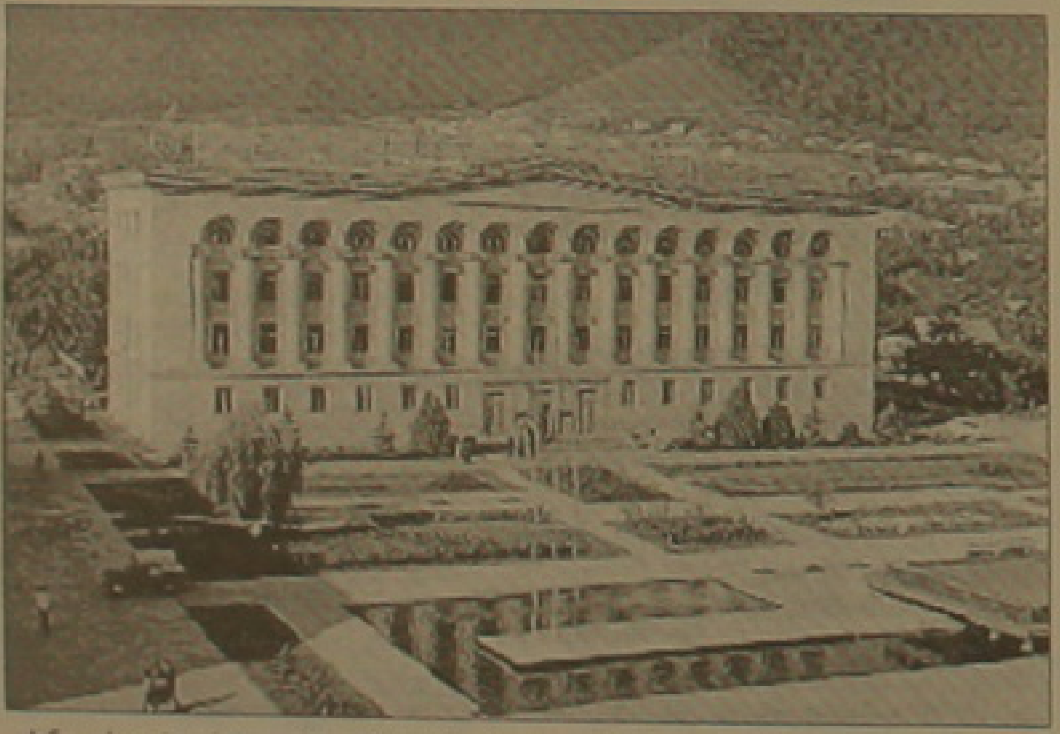

Այստեղ երկու հարված միանգամից եղավ. հասարակական հեղաշրջումները եւ բնության արհավիրքը՝ երկրաշարժը: Կորուստները շատ էին՝ հոգեբանական լուրջ տեղաշարժեր, ցնցումներ, քաղաքից հեռացում: Բայց տարին տարվա վրա տարբերություն կա, մեր ցուցասրահներում նույնպես: Մինչեւ ապրիլ ամիսը ցուցահանդեսներ չեն լինում, կեսերից սկսվում են այս տարի Գյումրու գեղարվեստի ակադեմիայի բարձր կուրսի ուսանողների, մեր քաղաքի նկարիչների խմբակային, Սամվել Ղարիբջանյանի անհատական ցուցահանդեսները եղան: Առաջիկայում նոր ծրագրեր շատ կան»:

...Վանաձորում շրջելիս մի աներեւույթ ուղեկից միշտ քայլում է հետդ. դա թախիծն է՝ անտառամերձ լռությամբ լեցուն: Վանաձորցի վաղամեռիկ բանաստեղծ Սամվել Զուլոյանն իր քաղաքը համարել է «անձրեւող սիրո քաղաք»: Այս անձրեւող քաղաքի թախիծից բաժանվելիս հիշեցի սփյուռքահայ բարեկամիս խոսքը, թե «կյանքը կենտրոնացած է միայն Երեւանում, մայրաքաղաքից դուրս տպավորությունը ճնշող է, հատկապես գյուղերում»:

Իհարկե, ամեն ինչի համար ժամանակ է պահանջվում, բայց պետք չէ մոռանալ նաեւ, որ ուշադրությունից տեւականորեն վրիպելու դեպքում կորուստներն անդառնալի կարող են լինել:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՀԻՇԱՏԱԿԻ ԶԱՆԳԵՐ

Հեռուստաթատրոնի առաջին մրցանակը

Լուսանկարը, որ ներկայացվում է ձեր ուշադրությանը, 20 տարվա վաղեմություն ունի:

1982 թ. Խորհրդային Լատվիայի մայրաքաղաք Ռիգայում տեղի ունեցավ հեռուստաներկայացումների համամիութենական առաջին փառատոնը: Հայաստանի հեռուստաթատրոնը ներկայացրեց Եղիշե Չարենցի «Երկիր Նաիրի» բեմադրությունը, որն իրականացրել էր Կարլեն Վարժապետյանը:

Խարբերդցի Պողոս Վարժապետյանի ընտանիքը 1946 թ. Հալեպից ներգաղթեց հայրենիք՝ Սովետական Հայաստան: Սկսվեց նոր կյանք հարազատ հողի վրա, սակայն երկար չտեւեց: 1949-ին նրան շատ-շատերի հետ աքսորեցին Ալթայի երկրամաս: Կյանքն այդ հեռավոր երկրամասում տեւեց 6 տարի: Երեւան վերադառնալուց հետո Պողոսի կրտսեր որդին՝ Կարլենը, ավարտելով դպրոցը, ընդունվեց գեղարվեստաթատերական ինստիտուտի դերասանական, հետո տեղափոխվեց ռեժիսորական բաժին (կուրսի ղեկավար՝ Ռաֆայել Ջրբաշյան): Դիպլոմային աշխատանքը (Հ. Իբսենի «Ուրվականները») կատարեց հեռուստատեսությունում, բարձր գնահատականի արժանացավ, բայց հեռուստատեսություն չգնաց: Աշխատեց ռադիոթատրոնում, ուր բեմադրեց Խ. Դաշտենցի, Մ. Սալտիկով-Շչեդրինի, Ա. Կուպրինի, Մ. Լերմոնտովի, Կ. Համսունի, Ջ. Լոնդոնի եւ ուրիշ հեղինակների ստեղծագործությունները:

1978-ին Կարլեն Վարժապետյանը ստանձնեց հեռուստատեսության դրամատիկական հաղորդումների գլխավոր խմբագրության գլխավոր ռեժիսորի պաշտոնը: Բեղմնավոր էր նրա աշխատանքը հեռուստաթատրոնում: Նրա յուրաքանչյուր ներկայացում լայն արձագանք էր գտնում հեռուստադիտողի շրջանում, երեւույթ դառնում: Գրական մեծ ճաշակ ուներ, անդրադարձավ Վ. Շեքսպիրի, Ա. Չեխովի, Վ. Սարոյանի, Գ. Զոհրապի, Շ. Շահնուրի ստեղծագործություններին: Մեծ դեր խաղաց ինքնուրույն դրամատուրգիայի կայացման գործում:

Կարլեն Վարժապետյանի հետ մեկնեցինք Ռիգա: Մեզ շատ ջերմ ընդունեցին, փառատոնի մթնոլորտը հուզիչ էր եւ սրտառուչ: Ներկայացումների դիտումից հետո պարզ դարձավ, որ, բացի վրացիներից, մենք մրցակից չունենք: Եվ ահա, եկավ արդյունքներն ամփոփելու օրը. ժյուրին առաջին մրցանակը շնորհեց մեր հեռուստատեսության ներկայացմանը:

Փառատոնի ավարտից հետո ես զրուցեցի ժյուրիի նախագահի, Լատվիայի հեռուստատեսության գրական-դրամատիկական հաղորդումների խմբագրության գլխավոր խմբագիր Վիլբերտ Օպալայսի հետ: Ահա ինչ ասաց նա. «Ձեր գրականության դասական Եղիշե Չարենցի ստեղծագործությանը ես ծանոթ էի: Եվ ինձ համար հաճելի էր թարգմանել «Երկիր Նաիրին»: Ափսոս, որ թարգմանում էի ռուսերենից: Ուրախությամբ պետք է նշեմ, որ հիմա Լատվիայում պատրաստվում են մասնագետներ, որոնք կթարգմանեն հայերենից: Այդ հանգամանքն ավելի կմերձեցնի մեր մշակույթները: Մեր հայ գործընկերների ներկայացումը հետաքրքիր էր: Ամբողջացրեց այն մասշտաբը, որ ստացել էր Կարլեն Վարժապետյանը ստուդիայի պայմաններում: Բարձր մակարդակով էին արված զանգվածային տեսարանները: Ռեժիսորը մեծ վարպետությամբ էր վերարտադրել ժամանակի շունչը, ժողովրդի ոգին: Ռեժիսորական աշխատանքը գերազանց էր, Կարլեն Վարժապետյանը փառատոնի հետաքրքիր ռեժիսորներից է:

Մեզ զարմացրեց նաեւ ներկայացման ոճը, դա, իրոք, հեռուստատեսային բեմադրություն է: Եվ ռեժիսորը, եւ օպերատորը (Ֆրունզե Մկրտչյան), եւ նկարիչը (Գաստելո Գասպարյան) ստեղծել են զարմանալի ամբողջական ներդաշնակ ներկայացում:

Բեմադրությանը մասնակցում է դերասանական հետաքրքրական անսամբլ: Հատկապես ուզում եմ առանձնացնել Չարենցի դերակատար Ազատ Գասպարյանին: Մենք շնորհակալ ենք մեր հայ գործընկերներին՝ ուրախության այն պահերի համար, որ պարգեւեցին մեզ իրենց բարձր արվեստով»:

Դա Հայաստանի հեռուստատեսության դրամատիկական հաղորդումների գլխավոր խմբագրության առաջին մրցանակն էր: Դա Կարլեն Վարժապետյանի կյանքի ամենաերջանիկ պահերից էր: Այդ երջանկությունը նրա հետ կիսեցին հարազատները, ընկերները, կինը՝ նույն խմբագրության խմբագիր Մարուսյա Մարտիրոսյանը: Երեխաները՝ Համիկն ու Պողոսը, դեռ փոքր էին, իսկ այսօր, երկու տասնամյակ անց, նրանք լիովին հասկացել են, թե ով էր իրենց հայրը. տաղանդավոր ռեժիսոր, արվեստի նվիրյալ, ծնողասեր զավակ, նվիրված ամուսին ու հոգատար հայր, նրբանկատ ընկեր ու գործընկեր: Շատ անելիք ուներ Կարլեն Վարժապետյանը, շատ ասելիք, հետաքրքրական մտահղացումներ... Բայց, ցավոք, նա անժամանակ հեռացավ կյանքից (1984 թ.):

Բարեբախտաբար, այսօր մենք հնարավորություն ունենք դիտելու նրա հեռուստաբեմադրությունները, լսել ռադիոպիեսները՝ արվեստի արժեքներ, որ կապրեն հավիտյան:

ԳԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Մարզական

Հավաքականը փորձարկում է ուժերը

Երեկ «Հանրապետական» մարզադաշտում ՀՀ ազգային հավաքականն ընկերական մրցախաղում ուժերը չափեց Գյումրիի «Շիրակի» հետ: Լեգեոներներից տարբեր պատճառներով Երեւան չէին ժամանել Ռոման Բերեզովսկին, Սարգիս Հովսեփյանը, Արթուր Պետրոսյանը, Հարություն Վարդանյանը, Ռոմիկ Խաչատրյանն ու Արթուր Ոսկանյանը: Առաջին խաղակեսն անցավ հավաքականի ֆուտբոլիստների նկատելի առավելությամբ: Արդեն 6-րդ րոպեին Արտավազդ Քարամյանի փոխանցումից հետո Արման Քարամյանն ընթացքից բացեց հաշիվը: 27-րդ րոպեին օգտվելով մրցակցի պաշտպանների սխալից, Արտավազդ Քարամյանը երկրորդ գնդակն ուղարկեց «Շիրակի» դարպասը: Հաշիվն ավելացնելու լավ հնարավորություն ունեցան նաեւ Ալբերտ Սարգսյանն ու Քարամյան եղբայրները: Շիրակցիներից կարող էր աչքի ընկնել Արարատ Հարությունյանը, սակայն տուգանային հարվածից հետո դարպասապահը գնդակը հանեց անկյունային:

Ընդմիջումից հետո շիրակցիները զգալիորեն ակտիվացան եւ 54-րդ րոպեին Կարեն Ալեքսանյանը տուգանային հիանալի հարվածով կրճատեց հաշվի տարբերությունը: Մինչեւ խաղավարտ հաշիվը մնաց անփոփոխ (2-1): ՀՀ հավաքականը հանդես եկավ հետեւյալ կազմով. Արմեն Համբարձումյան (Աբուլա Բեսե, 67), Արթուր Մկրտչյան (Աղվան Մկրտչյան, 46), Արմեն Պետիկյան, Կարեն Դոխոյան (Կառլ Նկալե, 46), Խոսե Բիլիբիո (Ալեքսանդր Թադեւոսյան, 46), Արկադի Չիլինգարյան, Անդրեյ Մովսիսյան (Եղիշե Մելիքյան, 46), Վարդան Մինասյան (Արա Ոսկանյան, 53), Ալբերտ Սարգսյան (Վախթանգ Հակոբյան, 46), Արտավազդ Քարամյան, Արման Քարամյան (Էդգար Մանուչարյան, 58):

Անցկացրեք Ձեր արձակուրդը Էյչ-Էս-Բի-Սի-ի հետ՝

Անհատական Պահատեղեր
Միջազգային Բանկոմատային Քարտեր
Ճամփորդական Չեկեր

Վայելեք Կատարյալ Հանգստություն

Վազգեն Սարգսյան 9
Կոմիտասի պողոտա 3
Հեռ: 587095, 228757

HSBC
The world's local bank

Թողարկված է Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ի կողմից, 2002

Государством лицензированный университет "Ереван"

Совместно с аккредитованными Московскими: Славянским деловым институтом и Международным гуманитарно-экологическим колледжем-институтом продолжают прием абитуриентов на 2002-2003 уч. год по следующим факультетам и специальностям:

1. Юриспруденция- государственное право, гражданское право, уголовное право, судебно-следственное право, международное право.
2. Экономический- управление в социальной сфере- здравоохранения, имущества, банков, финансов, собственности, ценных бумаг, культуры, науки, производства.
3. Иностранных языков- английский, французский, испанский, итальянский, немецкий.

Обучение ведется на армянском и русском языках по новой модели концепции интегрированного образования.

Продолжительность обучения:
со средним образованием - 4-5 лет, 300-400 у. е.
в колледже после 8-10 классов - 1-2 года, 200 у. е.
с высшим образованием - вторая специальность, 400 у. е.
магистратура и аспирантура - 2 года, 450 у. е.
для граждан НКР - 175 у. е.
для жителей зоны землетрясения - 250 у. е.
Прием по собеседованию.

Производственная практика может быть организована в Германии, США, Англии, Швейцарии, Бельгии, Чехии.

Окончившие учебу получают дипломы: Республики Армения, Российской Федерации государственного образца и сертификаты о владении компьютерной техникой и двух иностранных языков.

Ереванский университет "Ереван" является единственным полномочным представителем Московского Славянского делового института и Международного гуманитарно-экологического колледжа-института.

Имеются льготы и общежитие.
Прием документов ежедневно с 10.00 до 18.00.
Адрес: г. Ереван, пр. Маштоца, 5/2 (школа N 42 им. Шевченко, 4-й этаж).
Телефоны: 53-08-44, 53-09-98
г. Степанакерт, ул. Тигран Мец 23Б. Тел. 4-39-94

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL

«Արմենտելը» հայտարարում է էներգո-ճարտարագետների մրցույթ:

Պահանջվում է՝

- Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն
- Հինգ տարվա աշխատանքային փորձ, 1000 Վ սարքավորումների հետ աշխատելու ունակություն (5-րդ կարգը 1000 Վ բարձր)
- Համակարգչով աշխատելու հմտություն
- Անգլերենի իմացությունը ցանկալի է:

Ցանկացողները մինչեւ 30.08.02 կարող են դիմել «Արմենտելի» կադրերի վարչություն Երեւան, Ահարոնյան 2, 3 սենյակ, հեռ. 289401:

Անհրաժեշտ է ներկայացնել ինքնությունը հաստատող եւ կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր, համառոտ կենսագրական տվյալներ (ռեզյումե հայերեն, անգլերեն լեզուներով):

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. սեպտեմբերի 28-ին նշվելու է Սյունիքի մարզի Տաթեւի ծխական դպրոցի հիմնադրման 150-ամյակը: Կազմակերպվելու են գիտաժողով՝ նվիրված հանձնարարված եւ մի շարք հանդիսություններ: Սիրով հրավիրում ենք մասնակցելու միջոցառումներին:

Տեղեկությունների համար զանգահարել 548932

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՂ ԽՈՒՄԲ

ԿՈՐԵԼ Է

Ռուզաննա Վարդգեսի Խաչատրյանի (ծնված 01.09.1958 թ.) անձնագիրը (AF0344741, տրված 012 կողմից 24.07.2001 թ.):

Համարել անվավեր:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ» հայտարարում է

ARMENTEL

Համաձայն «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ եւ ՀՀ կառավարության միջեւ կնքված 21.01.02 պայմանագրի դրույթների, թվային կայանների բաժանորդների, ինտերնետ ցանցից օգտվելու րոպեավարձերի եւ հաստատագրված վճարների սակագները ենթակա են ճշտման ամեն եռամսյակ ՀՀ Կենտրոնական բանկի սահմանած դոլար-դրամ փոխարժեքին համապատասխանեցնելու նպատակով:

2002 թ. սեպտեմբերի 1-ից գործողության մեջ են դրվում թվային կայանների բաժանորդների ամսական վարձերի, տեղական խոսակցությունների, ինտերնետ ցանցից օգտվելու րոպեավարձերի եւ հաստատագրված վճարների հետեւյալ սակագներ

Ծառայությունների տեսակները	Սակագինը առանց ԱԱՀ, դրամ	ԱԱՀ 20%	Սակագինը ԱԱՀ-ով, դրամ
Հիմնական բաժանորդային վարձ (թվային կայանների բաժանորդների համար)			
Բնակչություն	771	154	925
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	2309	461	2770
ՏԵՂԱԿԱՆ ԽՈՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՐՈՊԵԱՎՃԱՐՆԵՐ			
Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը (անկախ բաժանորդների կարգավիճակից)	360 րոպե յուր. հեռ.	ամսական խոսագծի	յուրաքան-չյուր համար
1 րոպե տեղական խոսակցությունների	վարձ	սկսած	361-րդ րոպեից
Բնակչություն	3.42	0.68	4.10
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	3.42	0.68	4.10
Ինտերնետ ցանցից օգտվելու րոպեավարձ	(1 րոպեի համար)		
Բնակչություն	0.85	0.17	1.02
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	0.85	0.17	1.02
ՀԱՍՏԱՏԱԳՐՎԱԾ ՎՃԱՐՆԵՐ			
Տեղական խոսակցությունների րոպեավճարների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարներ (անսահմանափակ տեղական խոսակցություններից եւ ինտերնետ ցանցից օգտվելու հնարավորությամբ)			
Բնակչություն	2054	411	2465
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	4363	872	5235

Ծանոթություն

- Տեղական խոսակցությունների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարման սկզբունքից օգտվելու դեպքում բաժանորդը պետք է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա մինչեւ վերջին օրը ներառյալ «Արմենտել» ՀՁ սպասարկման տեղամասերում կատարի վճարումներ համաձայն սահմանված սակագների:

- Հաստատագրված վճարումները ենթակա են ընդունման միայն այն բաժանորդներից, ովքեր վճարման պահին չունեն մասնակի ծառայությունների ժամկետանց պարտքեր:

- Սեպտեմբեր ամսվա համար հաստատագրված վճարներ կարող են կատարել օգոստոսի 25-ից ըստ վերը նշված սակագների:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1991 թ. արտադրության սպորտ. OPEL KALIBRA ավտոմեքենա, վազքը 180.000, գույնը կարմիր, SONY մագնիտոֆոն, էլեկտրական ապակիներ, անվտանգության համակարգ, ABC արգելակներ (բորտ կոմպյուտեր) եւ ավտոմատացված համակարգ: Գինը 6000 դոլար:

Հեռ. 09423833:

529353 Անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Բարեկիրթ եւ աշխատասեր կինը** պատրաստ է բարեխղճորեն կատարել հավաքարարի աշխատանք ձեր ֆիրմայի գրասենյակում կամ դայակի պարտականություններ ձեր ընտանիքում: Հիանալի տիրապետում է ռուսերենին, հոգատար է երեխաների նկատմամբ: Հեռ. 637178 (զանգել մինչեւ 9:00 կամ 19:00-ից հետո):
- **Վաճառվում է** Երեւան քաղաքի կենտրոնում 80 մ2 կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը մշտական: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:
- **Վաճառվում է** 1987 թ. արտադրության КАВЗ ավտոբուս, լավ վիճակում: Գինը 400 դոլար: Հեռ. 62 50 34:
- **Փնտրում եմ** աշխատանք, ունեմ բազմամյա ինժեներ-մեխանիկի աշխատանքային փորձ: Կաշխատեմ նաեւ վարորդ: Հեռ. 62 50 34:
- **Վարձով բնակարան** ԳՈՒՄ-ի շրջակայքում: Հեռ. 52 69 91:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Պուշկինի 48 շենքի 29բ 4/4, գինը մատչելի:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան 1-ին հարկում: Հացեկն 16 թաղամաս, 30 շենք, բն. 7: Հեռ. 346962, 655163:
- **Վաճառվում է** ջերմամեկուսիչ շերտ, չափը 3x1 երկկողմանի ցինկապատ: Հեռ. 286651, 482030:
- **Վաճառվում է** ԼԱԶ մակնիշի ավտոբուս ՍԱԶ-ի շարժիչով: Հեռ. 574378, Գագիկ:
- **Վաճառվում է** ԳԱԶ-3110 (1999 թ.), վազքը 20.000 կմ, գերազանց վիճակում: Հեռ. 03763270, Սեյրան:
- **Կվերանորոգեմ** եւ կկարեմ դաշնամուրներ եւ ռոյալներ: Հեռ. 282868:
- **Վաճառվում են** բարձր որակի դաշնամուրներ:
- **Կգնեմ** ամեն ինչ բժշկության թանգարանի վերաբերյալ: Հեռ. 275716, Մինասյան:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Կիեւյան 2, բն. 39: Գինը 22.000 դոլար: Հեռ. 273532, Լենա:
- **Վաճառվում է** «Орск 3» սառնարան: Հեռ. 246677:
- **Կգնեմ** 3 սենյականոց բնակարան Հարավ-արեւմտյան թաղամասում, վերանորոգված, կահույքով, մինչեւ 12.000 դոլար: Հեռ. 773319, Լարիսա:
- **Վաճառվում է** գերմանական արտադրության գորգ՝ 2,5x3,5 չափով: Գինը պայմանագրային: Զանգահարել 56 79 15:
- **Տրվում է վարձով** 1 սենյականոց բնակարան Սայաթ-Նովա 24 բ հասցեում, եվրոնորոգված, բոլոր հարմարություններով, կահավորված, մշտական տաք/սառը ջուր, ամսական վարձը 300 դոլար: Հեռ. 53-09-89:
- **Կգնեմ** տուֆ. բազալտ կտրող փոքր չափի էլեկտրական սղոց (դազգահ): Հեռ. 58-55-50, Արտո:
- **Վաճառվում է** «TAYPÁC» սեւ-սպիտակ հեռուստացույց, դեցիմետրային, բարվոք վիճակում: Հեռ. 56-41-98 (11:00-16:00):
- **Կպարապեմ** հայերեն, ֆրանսերեն: Հեռ. 42-30-44:

ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ ԲԲԸ

Վաճառվում է Հայագրոբանկի սեփականությունը հանդիսացող «Արզնի» հանքային ջրերի գործարանը

Երեւանից 20 կմ հեռավորության վրա 5 հեկտար ընդհանուր մակերեսով գործարանը կարող է օրական քողարկել մինչեւ 25 հազար շիշ բույլ հանքայնացված գազավորված հանքային ջուր:

Այժմ գործարանը քողարկում է 0.5 եւ 0.330 լիտր տարողությամբ պոլիէթիլենային բանկաներով, 0.5 եւ 1.5 լիտր տարողությամբ պոլիէթիլենային շշերով հանքային ջուր:

«ԱՐԶՆԻ» ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

«Արզնի» հանքային ջուրը բարերար է ներգործում մարսողական համակարգի վրա: Խորհուրդ է տրվում օգտագործել ստամոքսի քրոնիկ բորբոքումների, աղիների, լյարդի եւ ենթաստամոքսային գեղձի հիվանդությունների, քրոնիկ պանկրեատիտների դեպքում:

«Արզնի» հանքային ջրի բաղադրության մեջ կան անիոններ (քլոր եւ այլն) եւ կատիոններ (նատրիում, կալցիում, մագնեզիում եւ այլն):

Առաջարկով շահագրգիռ բոլոր կազմակերպություններն ու անձիք կարող են դիմել «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ (Երեւան, Խորենացի 7ա), 615 սենյակ, հեռախոս՝ 53-54-71, 53-58-32:

ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ ԲԲԸ 5000 ԱՄՆ ԴՈԼԱՐ ԵՒ ԱՎԵԼԻ ԿԱՆԽԻԿ ՄՈՒՏՔԱԳՐՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՒՄ Է ԱՆՎՃԱՐ

❖ Աննախադեպ առաջարկ

Դրամական փոխանցումներ իրականացնող հաճախորդներին առավել բարենպաստ պայմաններ առաջարկելու նպատակով ս.թ. հուլիսի 01-ից «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ ոչ միայն բավականաչափ իջեցրել է դրամական փոխանցումներից գանձվող միջնորդավճարները, այլ նաև ներդրել է փոխանցումներն իրականացնելու *անվճար* տարբերակ, որի էությունը կայանում է նրանում, որ բոլոր ֆիզիկական կամ իրավաբանական այն անձինք, ովքեր «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ միջոցով կփոխանցեն 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումար, փոխանցումը կիրականացնեն *անվճար*: Պետք է նշել, որ վերը նշվածը վերաբերում է միայն *կանխիկ* մուտքագրված 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումարների փոխանցմանը:

Վաճառվում է Հայագրոբանկի սեփականությունը հանդիսացող Եղվարդի համակցված կերերի կոմբինատը

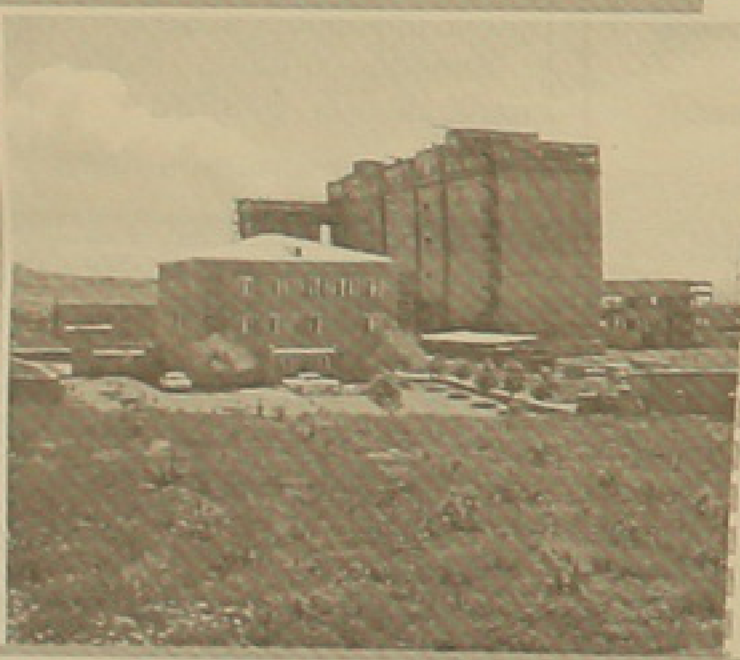

Երեւանից 20 կմ հեռավորության վրա գտնվող Եղվարդի համակցված կերերի կոմբինատը օրական կարող է արտադրել մինչեւ 35 տոննա ալյուր (բարձր, առաջին եւ երկրորդ տեսակների), 15 տոննա համակցված կերեր եւ ձավար (ծավալը ըստ պատվերի): Ձեռնարկության ընդհանուր տարածքը 7.5 հեկտար է: Կոմբինատն ունի երեք արտադրամաս եւ մինչեւ 23 հազար տոննա ցորենի մթերման ընդունարան: Ձեռնարկության տարածքով անցնում է երկաթուղի, որը հնարավոր կդարձնի արտադրանքի առաքումը ինչպես Հայաստանի տարբեր շրջաններ, այնպես էլ հանրապետությունից դուրս: Արտադրանքը քողարկվում է 50 եւ 25 կգ-անոց պարկերով: Ալյուրը նաեւ 2 կգ փաթեթներով:

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ վաճառում է իր սեփականությունը հանդիսացող հետեւյալ անշարժ գույքը

Հ/Հ	Գրանցման հասցե (վայրը)
1	ք.Երեւան, Քանաքեռ,1 նրբ. 35(6) տուն II հարկանի առանձնատուն 140 քմ մակերեսով, 600 քմ հողամաս
2	ք.Երեւան Մ.Գորկու փող. 43 II հարկանի առանձնատուն 0.0253 հա հողամաս, 250 քմ մակերեսով
3	Արզնու հանքային ջրերի գործարան
4	ք.Երեւան, Նուբարաշենի 2/1 (կից խանութ) 0.0206 հա հողամաս, 88.41 քմ մակերեսով
5	ք.Երեւան, գյուղ Ջրաբանակ, խճուղի 7 ավտոծառայություն
6	ք.Հրազդան, Երեւանյան խճուղի, ավտոծառայություն, ադմինիստրատիվ շենք, 430քմ մակերեսով, 2.2 հա տարածքով
7	ք.Ջերմուկ, Առողջարան, 10 հարկանի, (կիսակառույց), 20200քմ մակերեսով, 2 հա տարածքով
8	ք.Երեւան, Արաբկիր փ.37/ 7 հանրակացարան 840 քմ մակերեսով
9	ք.Երեւան, Շիրակի նրբ.13/1, 3 հարկանի ադմինիստրատիվ շենք, 1200 քմ մակերեսով, 300 քմ հողամասով
10	Արմավիրի մարզ, գյուղ Մերձավան ադմինիստրատիվ շենք, 5835 քմ մակերեսով, 0.25 հա հողամասով
11	ք. Գավառ, «Մարք» ԲԲԸ մեխանիկական գործարան
12	ք. Ծաղկաձոր, մանկական ճամբար (կիսակառույց) 1900 քմ մակերեսով, 2 հա հողամասով

Առաջարկով շահագրգիռ անձիք եւ կազմակերպությունները կարող են դիմել Հայագրոբանկ ԲԲԸ (Երեւան Խորենացի 7ա) 615 սենյակ

Հեռ. 53-54-71, 53-58-32

2002 թ. հուլիսի 1-ից Հայագրոբանկի համակարգում ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների համար, կապված տոկոսների վճարման հաճախականությունից եւ ավանդի գումարի մեծությունից, սահմանվում են հետեւյալ **տարեկան** տոկոսադրույքները.

50 միլիոն ՀՀ դրամից եւ 100 հազար ԱՄՆ դոլարից ավելի գումարների ժամկետային ավանդների ընդունումը եւ տոկոսադրույքների սահմանումը իրականացվում է յուրաքանչյուր առանձին դեպքում համաձայնեցնելով Հայագրոբանկի վարչության նախագահի հետ:

Ժամկետային անող ավանդների ներգրավումը, տոկոսադրույքների եւ սպասարկման այլ պայմանների սահմանումը իրականացվում է բացառապես համաձայնեցնելով Վարչության նախագահի հետ:

Ցպահանջ ավանդների համար սահմանված է 3% տարեկան տոկոսադրույք:

ՀՀ դրամով ավանդների նվազագույն չափը՝ 50 000 դրամ է, ԱՄՆ դոլարով ավանդների նվազագույն չափը՝ 100 դոլար:

Ժամկետային ավանդներ

30 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	11.0	8.0

90 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	12.0	8.5
Ժամկետի վերջում	12.5	9.0

180 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	13.0	9.5
Ժամկետի վերջում	13.5	10.0

270 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	14.0	9.0
Ժամկետի վերջում	14.5	9.5

360 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն.	մինչեւ 100.0 հազ.
Ամսական	14.5	8.0
Ժամկետի վերջում	15.0	8.5